PROMIN

ПРОМІНЬ

S. Karaffa-Korbut, 1970

Ч. 5
Травень
1977

Second Class Mail Registration Number 1925

ПРОМІНЬ
No. 5 MAY, 1977 VOL. XVIII.
Виходить раз у місяць
Видає
СОЮЗ УКРАЇНОК КАНАДИ
Редагує Редакційна Колегія
Редактор — НАТАЛІЯ КОГУСЬКА

PROMIN
РІК XVIII. ТРАВЕНЬ, 1977 Ч. 5
Monthly Publication
Published by
UKRAINIAN WOMEN'S ASS'N OF CANADA
Edited by Editorial Committee
NATALIA KOHUSKA — Editor

Передплата в Канаді	$8.00
Передплата до інших країн	8.00
Поодиноке число	.80

Передплату висилати на адресу:
PROMIN
P. O. Box 3551, Sta. B. Winnipeg, Man. R2W 3R4

Subscription in Canada	$8.00
Subscription in other countries	8.00
Single copy	.80

Address:
PROMIN
P. O. Box 3551, Sta. B. Winnipeg, Man. R2W 3R4

В ЦІМ ЧИСЛІ:

Галя Мазуренко — 25 березня 1935 року ... 1
— Місяць травень — місяць СКВУ ... 1
Софія Степанюк — Материнська мова ... 3
М. В. Стін — Легенди Канади ... 4
Андрій Качор — „Каменярі" Т. Шевченка ... 5
Софія Климкович — Проблеми навчання в рідних школах ... 6
Рабіндранат Тагор — Зошит ... 8
Ярина Зоряна — Ювілейні тіні ... 11
Н. К. — За свободу переслідуваних в Україні ... 12
А. Кіщук і С. Гриба — Звіт Провінц. З'їзду ... 13
Suzan Van Kuren — Valerie Kasurak Beg'ns New Career ... 15
Довкола музейних проєктів ... 18
Пожертви на будову музею ... 19
Дем'ян Горняткевич — Українське та европейське народне мистецтво ... 19
Квіти незабутнім ... 22
Відділ для дітей ... 24
Громадська і родинна хроніка ... 25
Річні звіти відділів ... 30
Домашнє господарство ... 32
Українська вишивка ... 32

НА ОБКЛАДИНЦІ: Материнство — Карафа-Корбут

ПІСНІ ДЛЯ ДІТЕЙ

Укладу музики Євгена Вавринюка, учителя державних і рідних шкіл.

„Пісні для дітей" спеціяльно призначені для шкільних дітей і середньої молоді. Ось що говорить автор у передмові до збірника:

„Збірник складено так, щоб виховники мали вільний вибір відповідно до рівня своїх учнів. Кожна пісня має фортепіяновий супровід. Деякі з них надаються для драматизації.

Підставою у вивченні Української мови може бути також і пісня. Діти з природи люблять співати... Музика може стати ключем до вивчення мови".

Збірник „Пісні для дітей" містить 56 пісень з нотами. Виданий заходами Ради Української Школи з Фундації ім. В. Сарчука. Ціна $2.75 для шкіл. Замовляти:

UKRAINIAN EDUCATIONAL COUNCIL OF CANADA
9 St. Johns Avenue
Winnipeg, Manitoba
R2W 1G8

ЮВІЛЕЙНИЙ З'ЇЗД 50-ЛІТТЯ СОЮЗУ УКРАЇНОК КАНАДИ

відбудеться в Саскатуні, Саск.

в днях 17, 18, 19, 20 і 21 серпня 1977.

Printed by Trident Press Ltd., Winnipeg, Man., Canada

МІСЯЦЬ ТРАВЕНЬ – МІСЯЦЬ СКВУ

Загально відома світова організація Міжнародна Амнестія проголосила 1977 рік — Роком Політичного В'язня. Немає сумніву, що ця установа здобула величезний вплив на світову публічну опінію і завдяки її старань численні політичні в'язні в різних країнах світу були за цікавлені. На жаль, між ними незначне число українців вийшло на волю, але це не означає, що Міжнародна Амнестія не інтересується українськими політ-в'язнями. Навпаки! Це одна з небагатьох світових установ, яка докладала і докладає багато зусиль, щоб їм допомогти.

Щоб виявити наше зрозуміння і піддержку ,,Рокові Політичного В'язня" Президія Секретаріяту СКВУ вирішила пов'язати „Травень — Місяць СКВУ" в 1977 р. з широкою акцією нашої громади у Вільному Світі „За Свободу переслідуваних в Україні". Визнаючи право всім народам на свободу у вирішуванню їх національно-державних аспірацій громадських та людських прав, визнаючи потребу взаємної співпраці всіх поневолених Москвою народів для забезпечення національних, релігійних і людських прав — подбаймо, щоб в місяці травні 1977 р. ми довели до відома наших співгорожан, що українська спільнота є за свободу всіх поневолених народів у світі, що ми не лише просимо про допомогу народів вільного світу поневоленій Україні, але ми готові змагаючись за свободу Україні вимагати свободи всім тим, які її не мають. Коли в українських церквах відправлятимуться Богослуження в місяці травні в наміренні заборонених і переслідуваних Москвою Українських Церков, то рівночасно з тим ми маніфестуємо нашу піддержку всім тим народам, яким ,,навіть молитись ворог не дає" і разом з ними будемо змагатись за свободу їхніх релігійних переконань.

Коли українська громада протестує проти арешту і вимагає звільнення М. Руденка та Олекси Тихого то цим ми засвідчуємо нашу готовість змагатись за звільнення всіх тих, яких переслідує Москва і її сателітні союзники. Ми станемо в обороні тих, які мали відвагу довести до загального відома, що в СССР, Польщі, Чехословаччині, Румунії, Мадярщині, Болгарії, Східній Німеччині порушені національні і людські права мешканців тих країн. Відомо що уряди тих країн деклямують про конституційні гваранції свободи громадянам своїх країн і ще так недавно підписали Гельсінську угоду. Але на ділі вони поневолюють населення своїх країн і на кожному кроці бачимо драстичні приміри порушення національних, релігійних і загально людських прав у тих країнах.

Наша акція в травні ц.р. має бути доказом, що ми з належною увагою відносимось до голосів протесту десяток українських в'язнів в СССР, які жертвою свого життя виявили брехню, варварство та лицемірство совєтської законности перед цілим світом, зреклися совєтського громадянства і домагаються права свобідного життя Вільної Людини серед Вільного Народу Незалежної Держави, а разом із тим права виїзду до країн вільного світу. Вимагаймо від урядів країн вільного світу, щоб вони допомогли їм покинути СССР і дали їм змогу поселення в країнах вільного світу.

Наша акція в травні має дати докази нашої піддержки урядам країн західного світу, які нарешті відважились назвати відкрито, що СССР належить до числа тих країн, які нарушують людські права своїх громадян. Але ця оцінка СССР далеко не повна. Подбаймо про те, щоб уряди тих країн з такою відкритістю і твердістю висловились за оборону релігійних і національних прав всіх народів поневолених в СССР

Галя Мазуренко

25 БЕРЕЗНЯ 1935 РОКУ

Оплакані, — та не земним плачем
Були й діди, були й дуби в нас дужі,
Як Євген Плужник . . .
Як Євген Плужник . . .
Людей понищено, й ховає архіви
Під могил плащем
Своя, до власної історії залякана байдужість.
Зникають люди і гниють архіви під дощем,
Щоб ворог призабув. І дивно, — знають
Фальшивий усміх на страшних вустах
Продумано жорстокий,
І вірити хотять, — у тих, що правлять
Обманом долею наївних душ високих . . .
„Що висловиш? Чужої голови про людське серце
До мисли готові?"
(Гипноз диктатора, безчоловічий наказ із Центру!)
І Плужник відчував „Сум світовий
в маштабі повітовім"
(З плеча рубай свободу і село до щенту!)
У горлі пісня тихне й петля вужча . . .
Оплакані та не земним плачем
Були й діди, були й дуби в нас дужі,
Як Євген Плужник . . .

і його сателітних країнах.

Президія Секретаріяту СКВУ усвідомляє собі, що реалізація цих завдань вимагає багатьох людських і фінансових засобів. Але ми глибоко переконані, що широко розгалужена система наших громадських і церковних установ у вільному світі координовано і об'єднано може доконати великих діл на тому відтинку. А великі діла все знаходили піддержку жертвенної української громади.

Тому об'єднано і цілеспрямовано проведім в травні акцію „За Свободу переслідуваних в Україні" і докажім нашу спроможність допомогти поневоленому українському народові і всім тим, які ділять його долю, бо справді воля і свобода є неподільні і тому змагаймося за примінення їх в цілому світі.

ЧОМУ МИ ПОВИННІ ЖЕРТВУВАТИ НА СКВУ?

1. СКВУ проводить світову кампанію в обороні свободи Віри та Українських Церков.
2. СКВУ обороняє українських політичних в'язнів.
3. СКВУ вдержує бюро при ООН в Нью-Йорку, щоб виступати в обороні прав українського народу.
4. СКВУ координує працю українських громад у світі в ділянках шкільництва, культури та інших.

ЩО СКВУ ЗРОБИВ ВПРОДОВЖ 1976 РОКУ?

1. Провів акцію в обороні Віри і Церкви в Україні:
   а) видав 215,000 листівок про переслідування Віри і Церкви в Україні і розіслав по світі,
   б) видав ілюстровану книжечку (54 ст.) про переслідування Віри і Церкви в Україні,
   в) зорганізував і фінансував по ЗСА і Канаді подорож о. М. Бурдо, голови Кестон Коледж, з доповідями серед українців та чужинців, про переслідування Віри і Церкви в Україні,
   г) виготовив меморіял до ООН у справі свободи Віри і Церкви в Україні; цей меморіял разом із підписами делеґація українських владик і представників СКВУ передала до ООН,
   д) заініціював та координував акцію переведення дня молитви в наміренні свободи віри і церкви в Україні в місяці травні 1976 р. в усіх країнах українських поселень.
2. Провів акцію в часі Олімпіяди в Монтреалі:
   а) видав одну брошуру та дві листівки про українських олімпійських змагунів та російський колоніялізм у спорті, які були розповсюджувані в часі Олімпіяди,
   б) подбав про одну скоординовану українську інформативну акцію в часі Олімпіяди, з участю всіх українських інформативних аґенцій,
   в) підтримував фінансово акцію Олімпійського Комітету.
3. Заступав загально-українські справи при ООН:
   а) вислав двох представників на конференцію ООН у Ванкувері „Габітат",
   б) утримував бюро при ООН в Нью-Йорку,
   в) розіслав переклади Вісника ч. 7-8 (про ґеносид України) до всіх місій при ООН,
   г) був заступлений майже на всіх пресових конференціях в ООН,
   ґ) розіслав до всіх місій при ООН інформації про переслідування і нищення Українських Церков, про русифікацію та про сучасні події в окупованій Україні.
4. Інформував українську громаду про діяльність СКВУ та актуальні справи в ООН пов'язані з Україною.

***

ТРАВЕНЬ — МІСЯЦЬ СКВУ

Неділя, 1-го травня 1977 р. день молитви в наміренні переслідуваних в Україні

Морально і матеріяльно допоможім СКВУ — нашій найвищій репрезентативній і координуючій загально-українській світовій громадській установі.

СКВУ — це найвища світова координуюча організаційно-суспільна надбудова українців у вільному світі, яка репрезентує понад 2,500,000 українського суспільства в 20-ти країнах поселення.

Гасло діяльности СКВУ на 1977 рік:

„ЗА СВОБОДУ ПЕРЕСЛІДУВАНИХ В УКРАЇНІ".

Допоможім усі СКВУ успішно продовжувати його діяльність!

Виконаймо це зокрема в цьогорічному місяці травні — місяці СКВУ!

„МАТІРНА МОВА"

Не цурайтесь того слова, що мати співала
Як малого сповивала, з малим розмовляла.
Т. Шевченко.

Перед нами тепер стає дуже важливе питання — Чи зможемо ми зберегти свою рідну — матірну мову.

Оглянувшись в недалеке минуле, подивімось в сучасне, то перед нами стане майбутнє. Бачимо як щораз швидше з наших домів, установ, організацій, а навіть церков, утікає наша матірна українська мова. Це ж та сила мови, що єднає нас як народ і окреслює нашу національність. Якщо стратимо рідну мову, тоді зникнемо як окремий народ.

Коли Господь створив людину, то дав їй найцінніший дар — мову. А коли людину стріне нещастя і стратить мову, вона стане найбільш нещасливою, вона ж не зможе висловити своїх думок, своїх почувань, не зможе сказати чого вона хоче. А якщо мова є така цінна для кожної людини, то вона є також ще більше цінна і важна для цілого народу. Уживаючи свою мову, народи розвивають свою культуру, пишуть у рідній мові ріжні книжки, поезії, повісті, творять пісні і плекають в рідній мові свої звичаї.

Першим учителем мови кожної людини є її рідна мати. Вона перша складає ручки дитині і вчить молитву, вона перша вчить дитину складати слова мама, тато. Тому від цієї першої учительки мови пішла назва „Матірна мова", бож її навчила рідна мама. Ми ціле своє життя лишаємось для мами дітьми, бож добра українська мати вчить, щоб ми були добрі і корисні для свого народу, передали її науку в прейдешнє покоління.

Наш український народ має свою рідну мову. Від давніх часів наші предки говорили тією мовою і нам передали. Рідна мова стала немов цементом, що лучить народ в одну цілість.

Коли ми шануємо свою мову, то й нас шанують чужі. Кожна культурна людина перш за все мусить знати свою рідну мову, поки навчиться чужої. По ставленні до рідної мови, можна судити про моральний та інтелектуальний рівень людини.

Відберіть у народу все і все можна повернути, але відберіть мову з уст народу, то він зникає. Всі ми мусимо взяти глибоко до серця те, що доки будемо зберігати свою матірну мову, доти будемо існувати як нарід.

Уже більше пятдесяти років комунізм намагається відібрати від українців цю любов до рідної мови і це йому не вдається, і вірю, що не вдасться.

В Україні наш народ русифікують, бо хочуть знищити українську душу народу, щоб легше знищити народ. В обороні рідної мови стало багато українських молодих учених, які тяжко караються по в'язницях, на засланні в обороні свого народу. Вони відверто виступають в обороні рідної мови — поет Караванський ось так пише „Хто дав право людей карати, за правдиве за щире слово". Знає ворог, якщо буде розвиватися в народі любов до рідної мови, цей народ не гине. Бож культура народу починається із знання рідної мови, так і українська культура не зможе розвиватися без рідної матірної мови.

А хоч би такі патріотичні слова Олеся Бердника — „Моє останнє слово Матері Україні: „Бережи душу дітей твоїх, постав на сторожі біля них Слово, пекучу совість, щоб вона переслідувала їх вдень і вночі, якщо б вони забули любов до Тебе, Мати Україно".

Маємо безліч прикладів наших героїв, котрі в обороні рідної мови і культури віддають свій молодий вік у стражданнях.

Знаємо також з нашої історії, як в минулому вороги хотіли знищити український народ і тому старались відібрати йому рідну мову. Але в обороні української мови ставали наші поети, письменники і вчені. Тарас Шевченко навчав нас своїми безсмертними віршами: „І чужому научайтесь, і свого не цурайтесь". Ті пророчі слова є тепер для нас дуже актуальні, ми часто забуваємо свою рідну мову, хоч до того ніхто нас не змушує. Але ми з якогось упередження чи лінивства чи з нерозважного встиду, а може збайдужіння не вчимось і не дбаємо за свою матірну мову.

В Канаді є дуже великі можливости навчатись ріжних мов, а тимбільше своєї рідної. Наші діти, а також старші скоро вчаться чужої мови, отож напевно можна навчитись своєї, але до того треба мати почуття і любов до свого рідного.

Найкращим вчителем мови є батьки, тому рідної мови треба навчати дитину від колиски, а в шкільному віці від садочка.

Треба з жалем ствердити, що багато батьків не прикладає ваги, щоб вживати українську мову в родинному житті, але ця їх легкодушність чи недбалість, а може погоня за матері-

яльними благами, негативно відіб'ється на дитині.

Знаємо з досвіду, що треба великої терпеливости. безнастанної уваги, щоб дитину багато разів денно поправляти в розмові, змушувати її шукати українських слів і думок. Інакше ввесь труд і праця згори засуджена на невдачу. Заки дитина піде до школи, мусить ходити до українського дитячого садочку. Для дітей треба творити гуртки, забави в українському середовищі, в тому часі коли вони починають думати, коли в них розвиваються розумові і духові сили. Тоді треба призвичаїти їх до українських дітей, до рідного середовища, щоб дати змогу їм вживати українську мову. Тоді коли вони підуть до рідних шкіл, не буде проблеми з українською мовою, і буде практична користь з їх науки.

З шкіл наша молодь мусить входити в вир організаційного і культурного життя свого народу. Тоді наші молоді родини, знаючи свою рідну — матірну мову, зможуть своїм дітям її передати.

Дуже важливим є щоб дитина змалку полюбила рідну мову і рідну українську книжку. Також з найменших літ дитину треба призвичаїти, до рідної своєї Церкви, щоб вона її любила і черпала духове надхнення в своїй рідній мові.

Дуже корисним є коли в молодих родинах є бабуня чи дідуньо і говорять виключно українською мовою. Вчать внуків у рідній мові молитов, розказують ріжні казки, оповідання про минуле в Україні і про рідні звичаї. Діти це дуже люблять, охоче сприймають і вчаться. Ця їм наука лишається на ціле життя.

Один з визначних соціологів нашої доби сказав: „Хочете пізнати душу народу, шукайте її в його жінках і в піснях". Жінка з природи більше прив'язана до родини, до минулого до традицій, вона ж зберігає в свому житті звичаї свого народу. І через те вона не підпадає так легко чужим впливам.

Члени Союзу Українок Канади та всі жінки і матері, мусимо звернути належну увагу на навчання і плекання української мови.

Наші членки по відділах, стисло співпрацюють з Українською Православною Церквою, а також в рідних школах, мають можливість допомогти у вихованні нашої молоді і помагати молодим непрактичним мамам, і в навчанні української матірної мови.

Софія Степанюк,
культурно-освітня референтка
Східньої Екзекутиви Союзу

Маркус Ван Стін

ЛЕГЕНДИ КАНАДИ

Індіяни Канади мають величезну кількість оповідань і легенд, що переходять усно з покоління на покоління. Деякі з них прийшли до нас, ставши частиною нашого канадського фолкльору. Одним з них є оповідання крі як ласиця одержала своє біле хутро. Воно є таке:

Багато місяців - світил тому, у великому лісі, де жило багато звірят, була голодна й нещаслива ласиця. Кожної зими, коли впав сніг і покрив землю білою пеленою, вона побачила, що не може довше підкрадатися до мишей, щурів та інших малих звірят, якими вона живилася, тому що її бронзове хутро було помітне на білому снігу. Наслідком цього вона ставала щораз тоншою і голоднюю.

Однієї ночі, як вона лежала під деревом, думаючи про те як роздобути дещо поживи заки згине з голоду, сова сіла на гілці над її головою. Вона запитала ласицю чому вона така сумна, а ця відповіла, що, якщо б вона лиш мала біле хутро, то вона була б біла наче сніг і вже не довго голодувала б.

"Я знаю когось хто може тобі помогти", сказала сова, і вона розказала ласиці про великого Знахаря, що міг би змінити колір кожного звіряти, яке до нього звернулося. Сова сказала ласиці, де вона може найти великого чоловіка й ласиця поспішила.

Вона прибула наступного ранку до печери Знахаря і найшла великого чоловіка сердитим і пригнобленим. Він сказав їй, що його турбують щурі, які з'їли його поживу та подіравили його одежу й шерстяні ковдри. Не зволікаючи, ласиця почала працювати. Вона вбила кілька щурів, а решту прогнала геть з печери. Тоді вона сказала Знахареві, що вона хоче. Із вдячности за її послуги Знахар погодився їй допомогти.

Він підняв ласицю за кінчик її хвоста і перебіг рукою по бронзовому хутрі, яке перемінилося в блискучо біле — ціле крім кінчика хвоста за який держав її Знахар. Він залишився бронзовий.

Андрій Качор

„КАМЕНЯРІ"... Т. ШЕВЧЕНКА

Спомин з приводу 30-річчя смерти Катрі Гриневичевої (1875—3947—1977)

У журналі „Промінь" ч. 7, за липень 1963 р., я помістив статтю з циклю „Я пригадую собі"... п.н. „Мої зустрічі з Катрею Гриневичевою" і там згадую, як одного гарного дня, весною в 1940 році, зовсім ненадійно зустрів я в Криниці, на Лемківщині, Катрю Гриневичеву, яку я знав ще зі Львова, із зустрічей в редакції „Неділя", і як моя дружина, Іванка, запросила пані Катрю до нас, до „Юраду" (назва віллі, де ми тоді мешкали — прим. А.К.), щоб трохи погуторити.

З того дня пані Катря була нашим дуже частим гостем, заворожуючи нас своїми чудовими оповіданнями, зокрема згадувала свої молоді літа, проведені в польському окруженні, в Кракові, де вона зустріла Василя Стефаника, який допоміг їй „відполячитися" і стати не тільки свідомою українкою, але й українською письменницею та громадською діячкою.

У цій своїй статті я пропустив один цікавий епізод з її життя, який вартий уваги для характеристики тої доби у відношенні до Івана Франка. Цей епізод хочу навести сьогодні і в той спосіб пригадати нашій громаді цю заслужену письменницю, редакторку і публіцистку з приводу 30-річчя її смерти.

**
*

„У Кракові, в чужому польському оточенні, в чужій німецькій школі, провела я — оповідала пані Катря — цілу свою молодість. Української мови я не знала зовсім, бо в дома говорили польською мовою, а в школі німецькою"...

...„Вже дорослою панною, маючи 18 років, я пізнала ближче Артура Ґурського, польського письменника і передового діяча „Молодої Польщі" і щойно він освідомив мене, що я українка. З того часу я почала вивчати дуже енергійно українську мову, яку в семінарі заведено для польок, які бажали йти на учительську працю в Східній Галичині".

У тому ж самому часі, в Кракові зібрався більший гурт українських студентів, які навіть мали свою Академічну Громаду, а також вони підготовили ґрунт для створення в Кракові філії Матірного Т-ва „Просвіта" у Львові.

Відкриття філії „Просвіти" мало відбутися з концертом.

„І от одного дня з'явився в нас — оповідала пані Катря — високий кучерявий студент, 23-літній Василь Стефаник. Він запропонував мені, за дозволом батьків, на цьому інавґураційному святі віддеклямувати поему Івана Франка „Каменярі". Самозрозуміло, я погодилася. В. Стефаник багато часу витратив, щоб виправити мою мову, мої наголоси і... концерт випав дуже гарно, за виїмком моєї деклямації. Був клопіт не так з деклямацією, як із її наголовком і автором, якого тоді українська громада ще не сприймала як „свого", особливо не долюблювали Франка тодішні народовці і священики. І я, за намовою В. Стефаника, мала впровадити поему І. Франка на краківську сцену під фірмою Т. Шевченка. Цей „гріх" я взяла на себе і того, відтак, ніколи не жалувала"...

Про цю подію, згодом, В. Стефаник написав так:

„Деклямувати буде на концерті „Просвіти" молоденька Катря Банахівна, студентка учительського семінара. Дівчатко рум'яне, чорнобриве, всі молоді за нею поглядають. Панна Катря деклямує гарно. Від радикалів мала доручення, як вийде на естраду має почати так: „Каменярі", поезія Тараса Шевченка". — Так треба робити через каноніка о. Борсука і його сотрудника о. Козловського. Панна Катря деклямує прегарно. Публіка дуже вдоволена, бо що вільно Шевченкові, того не вільно було (в тому часі — прим. Ред.) Франкові. Декляматорка, тепер пані Гриневичева, думаю — каже В. Стефаник — не взяла на себе непростимого гріха".

От і так Катря Банах-Гриневичева, за намовою В. Стефаника, поему І. Франка „Каменярі" включила до творів Т. Шевченка.

**
*

На закінчення цього спомину хочу подати короткий життєпис письменниці та її головніші твори.

Катря Гриневичева, народилася в родині Банах у Винниках, коло Львова, 19 листопада 1875 року, а померла 26 грудня 1947 року в таборі переміщених осіб „Орлик" у Берхтенга-

дені, в Німеччині. Освіту дістала в Кракові, де її батько був австрійським державним урядником. До української літератури звернулася під впливом В. Стефаника і І. Франка. Містила поезії в „Літературно-Науковому Вістнику". В „Буковині", в рр. 1909-11 редагувала дитячий журнал „Дзвіночок", що його видавало Українське Педагогічне Товариство у Львові. Під час першої світової війни Катря Гриневичева учителювала в таборі українських виселенців у Ґмінді, в Австрії (1915-17). В тому ж часі вона також була співробітником видань Союзу Визволення України. У 1918 році була редактором часопису „Українське Слово". Після закінчення першої світової війни і наших визвольних змагань, Катря включилася активно в громадську працю і була навіть у 1922 році головою Центрального Об'єднання Українського Жіноцтва Галичини і Волині — Союзу Українок.

Її літературна спадщина ще досі не упорядкована. Вона написала цикл оповідань і нарисів п.н. „В дорозі до Сихен" (1923), повість „Непоборні" (1926), „Шоломи в сонці" (1929), „Шестикрилець" (1935) та друкувала багато в часописах і журналах, що досі ще не зібрано в одну повну збірку її оповідань. Майстерність Катрі Гриневичевої проявлялася особливо в стилізації народної мови і тонкій архаїзації лексики історичних повістей, чи записала себе до найвидатніших представників прози українського модернізму.

Ця згадка хай буде заразом і виявом нашої пошани до Катрі Гриневичевої, яка 30 років тому назад померла і її тлінні останки спочивають на німецькому цвинтарі в Берхтесґадені та чекають, щоб колись їх перевезти до Винник, коло Львова, де вона народилася і де відтак часто бувала і цю місцевість дуже любила.

Софія Климкович

ПРОБЛЕМИ НАВЧАННЯ В РІДНИХ ШКОЛАХ

(З приводу конференції вчителів в Едмонтоні)

Здається, що кожному з нас ці проблеми глибоко дошкульні і ми зібралися тут, щоб гідно і чесно, без партикуляризму, чи особової настанови розглянути цілість рідношкільного буття.

Здається, останні роки виявили, що є нам над чим призадуматися і то не в одному аспекті.

Час робить своє і то, що було 20 чи навіть 10 років тому, не є таким сьогодні.

Ми маємо величезні осяги на вершинах: катедри української мови й історії, Канадський Інститут Українських Студій, натомість у низах велике послаблення рівня-знання української мови у дітей.

Мені доручено начеркнути ряд проблем, які ви ласкаво доповните і всі ми спільно винесемо із цього кінцевий висновок — резюме.

Найбільшим ворогом рідного шкільництва уважаю обставини і добробут, які нас оточують.

Факторами цими є: 1. Родинний дім, батьки, довкілля. 2. Приміщення і вигляд рідної школи. 3. Церква. 4. Народні танці. 5. Учителі рідних шкіл.

Дім: Дім з якого дитина приходить до рідної школи в більшості гарно уряджений, часто люксусово.

Батьки. Є батьки, які говорять українською мовою поміж собою, також з дітьми, — але це вже рідкісне явище.

Батьки, які не говорять українською мовою, але її розуміють.

Мішані подружжя.

Батьки — українці, які не знають української мови.

Довкілля: В 90% довкілля ставиться до рідної школи, як до конечного зла, як до хронічної недуги, — достава дітей, оплата за науку, купно підручників, методика навчання, вимоги рідношкільних учителів, все зависокі — все затяжкі.

Все це каменем тяжить. Все це викликає нехіть, все це є побудником для дискусій в родині, поміж знайомими, — в телефонічних розмовах розповідається про ці тягарі — і найважливіше, все це чують і бачать діти, які йдуть до тієї рідної школи.

Вигляд рідної школи: Поставмо себе на місці дітей чи юнаків і зрозуміймо їх положення — тих дітей, які приходять до рідної школи зі своїх домів, чи безпосередньо з державної школи.

Вигляд будинку, шкільної кімнати, устаткування кляси: лавки, старого типу, пошкрабані, подряпані, таблиця — дошка, декорація стін, а найважливіше час.

До рідної школи приходять діти в суботи або вечорами, чи залишаються по науці в державній школі, тоді, коли їх довкілля відпочиває.

Знаємо, що не багато на світі дітей, які з внутрішньої потреби — самі хотять вчитися.

Небагато в нас було Тарасів Шевченків, який серед преважких життєвих обставин в дитинстві сам шукав людей „щоб добру навчили". Небагато й Іванів Франків, який самобутньо вивчив цілого „Кобзаря" напам'ять.

Небагато Лесь Українок, яка від раннього дитинства важко хворіла й просто наперекір великим фізичним болям багато училася, читала, вивчала чужі мови.

Більшість дітей любить бавитися, робити те, що їм не тяжить, а тимбільше в обставинах, яких ми живемо, де в кожному домі кольоровий телевізор, на якому, чи кращі, чи гірші програми з різною тематикою.

Дитина чи юнак вигідно сідає або лягає і без найменшого висилювання зазнає різнородні емоції. По кількох програмах стає збуджена, зденервована, але з пусткою в душі.

Коли ж це повторюється перманетно, стаємо перед дійсністю нашого молодого покоління: нічим невдоволеного, роздразненого, людини без ідей, без цілі.

Найважчими проблемами рідного шкільництва це загальна убогість: наукових посібників, підручників, образів, фільмів, мовних лабораторій.

Ця убогість різко контрастує із устаткованнями державних шкіл й наставляє молоду людину до критичного порівнання, в якому, рідне шкільництво ніколи не видержує.

Та найважливішим уважаю час навчання в рідних школах раз в тижні 2-3 години, всього 32-33 рази в році.

Церква: Відомо, що церква відограє другу дуже важливу ролю у допомозі навчання у рідній школі. Живий приклад священика, його проповіді в церкві, наука релігії і обряду, його зустрічі з батьками і дітьми.

В нас, у переважаючій більшості рідні школи при церквах і яка постава священика до рідної школи такою і та школа є.

Народні танки: Дальшим середовищем наших дітей є народні танки. Знаємо, що на науку танців більше дітей і молоді ходить, чим до рідних шкіл. Довгими роками терпеливо возять батьки дітей на науку танків. Справляють прегарні строї, зворушені до сліз при виступах, а все це відбувається, без виїмків в нерідній мові.

Вкінці виховним фактором є приналежність дітей до молодечих організацій, чи то церковних, чи світських. І там в більшості або й зовсім рідної мови не багато. Розговірною мовою дітей і молоді, без виїмків є мова тільки ніколи не українська.

Учителі: Хто ж є тими учителями, яких завданням є навчити дитину, яка приходить раз в тижні, із попереднього згаданого середовища: говорити, писати, читати по українському, пізнати рідну культуру, пізнати хто та дитина є, розбудити любов і силу відпорности, зберегти свою ідентичність?

Цими учителями є люди, в яких глибоке почуття обов'язку, супроти свого народу, які люблять молодь, які витривало працюють, не заважючи на малу винагороду за працю. Ці учителі не лучаться в юнії, не домагаються відповідної винагороди, не виходять на страйки. Ці учителі не мають ніякого забезпечення, ніякої організації, яка їх захищає, всі до них мають вимоги, претенсії, всі їх критикують за перестарілі методи, за важкі вимоги. Бо треба учити „українолюбства, а не українознавства".

Не перечу, що поміж учителями є також різні, бо ж це тільки люди, але в більшості це витривалі — послідовні робітники-могікани, які держать витривало руку на живчику найважливішої частини народнього організму його майбутнього — збереження української дитини — буття народу.

На закінчення маю відвагу сказати: не було б останніх десятиріч рідних шкіл — не було б свіжих кадрів учителів, не було б просто можливості вести ці важко здобуті двомовні україно-англійські кляси, не було б студентів-слухачів академічних наук по університетах.

ПРИДБАЛИ НОВІ ПЕРЕДПЛАТИ

Пані: Н. Шемелюк — Едмонтон, Алта. 3
Д-ка Анна Пук — Кемсек, Саск. 2
С. Василишин — Едмонтон 2
М. Цьона — Блейн Лейк, Саск. 2
М. Андрейчук — Давфин, Ман. 1
М. Нєма — Монтреал, Кве. 1
Б. Дж. Ровний — Оттава, Онт. 1
Наталія Гишка — Йорктон, Саск. 1
Л. Бот — Давнсвю, Онт. 1
М. Ременда — Ванкувер 1
А. Гриньків — Виндзор, Онт. 1
М. Гарбус — Саскатун 1
О. Гай-Головко — Вінніпеґ 1
О. Завісляк — Вінніпеґ 1
А. Мисак — Канора, Саск. 1
Марія Ґаук — Едмонтон 1
О. Мельничук — Веґревил, Алта. 1
М. Баран — Гамільтон, Онт. 1

Зголосилась за журналом безпосередньо:
Марія Стадник — Шол Лейк, Ман.

Рабіндранат Тагор

ЗОШИТ

Видатний індійський поет і прозаїк Рабіндранат Тагор народився 7 травня 1861 року в сім'ї, яка була однією з найосвіченіших і найкультурніших в Калькуті.

В 1881 році Тагор випускає збірку віршів „Вечірні пісні", а згодом — перші драми і романи. Твори письменника підкоряють читача своїм ліризмом, любов'ю до людини.

Тагор змальовує образи людей своєї батьківщини, які страждають від соціяльної несправедливості, реалістично показує побут народу. В його оповіданнях і романах багато сторінок присвячено зображенню індійської природи.

Рабіндранат Тагор був не тільки видатним письменником. а й великим гуманістом. Ще в **1901 році він відкрив на власні кошти школу в** Шантинікетоні, яка пізніше перетворилася на університет, де мали змогу вчитися представники всіх каст.

Нижче подаємо оповідання Рабіндраната Тагора „Зошит" в перекладі Марії Рудинської українською мовою.

**
*

Як тільки Ума навчилася писати, вона зовсім відбилася від рук. На стінах в усіх кімнатах вона виводила вуглинкою криві, нерівні рядки: Вода тече", „Листок тремтить".

Під подушкою у невістки вона знайшла „Секрети Хорідаша" і на кожній сторінці книжки олівцем написала: „Чорна вода, червона квітка".

У новому календарі, яким звичайно користувалися всі в домі, вона позамазувала всі зірки.

У видатковій книзі батька, серед усяких розрахунків. Ума теж поробила свої помітки: „Хто пише і читає, той їздить у кареті".

До якогось часу ніхто не заважав цій творчості, але одного разу з Умою трапилася велика неприємність.

Старший брат її, Говіндолал, з вигляду людина зовсім непоказна, пописував у газетах. Після розмови з ним ніхто з рідних і знайомих не міг запідозрити його в тому, що він людина мисляча. І справді, цього гріха йому не можна було закинути. Зате він писав у газетах, і його думки цілком збігалися з думкою бенгальських читачів.

Довідавшись якось, що у працях европейських вчених з анатомії є серйозні помилки, Говіндолал, не вдаючись до логіки, під впливом самого тільки натхнення, написав чудову статтю, в якій розгромив цих учених.

І ось опівдні, коли нікого з рідних поблизу не було, Ума над цією статтею чорнилом надписала: „Гопал дуже хороший хлопець, що йому дають, те він і їсть".

Я не певен, що під Гопалом вона розуміла читачів Говіндолала, але брат не тямився з люті. Спочатку він добре побив Уму, а потім відібрав у неї все письмове приладдя — найзвичайнісіньке, але придбане з величезними труднощами: маленький недогризок олівця і дешеву, всю в чорнилі ручку. Ображена дівчина не розуміла до пуття, за віщо її так суворо покарали, і гірко плакала, сидячи на підлозі в кутку.

Натішившись помстою, Говіндолал повернув Умі відібрані речі. Крім того, йому стало шкода дівчинки, і, щоб розважити її, він подарував Умі чудовий розлінійований зошит.

Умі було тоді сім років. Відтоді вона любовно зберігала свій зошит — вночі у себе під подушкою, а вдень — у жерстяній коробці.

Коли їй заплели маленькі коси і в супроводі служниці вирядили до сільської школи для дівчат, одні з її перевесниць почали заздрити її вмінню писати, другі дивувались, а у третіх вона викликала злість.

В перший рік свого навчання Ума старанно записала в зошиті: „Всі птахи кричать, ніч скінчилася".

Сидячи на столі у спальні і затуляючи зошит руками, вона писала і голосно, наче виспівуючи, читала написане. Так було зібрано чимало зразків поезії і прози.

На другий рік у зошиті почали з'являтись і твори на вільні теми, дуже короткі, але важливі — без початку і без кінця. Деякі з них можна процитувати.

Після розповіді про тигра і чаплю була написана одна фраза — її не можна знайти у „Котхамалі" або де-небудь ще в сучасній бенгальській літературі.

„Я дуже люблю Джоші".

Хай ніхто не думає, що я збираюсь розповісти любовну історію. Джоші — не який-небудь одинадцяти- або дванадцятилітній хлопчик. Це — стара служниця, її повне ім'я — Джошода.

Проте на підставі однієї тільки цієї фрази не можна правильно судити про ставлення дівчинки до Джоші. Коли хто-небудь захоче написати правдиву історію про це, він знайде в зошиті, через дві сторінки, висловлювання, цілком протилежне наведеним вище словам.

І не тільки в цьому випадку! У творах Уми раз у раз трапляються суперечності. Та, в одному місці написано: „Я посварилася з Хоші на все життя" (не з Хоріхороном, а з Хорідаші, шкільною подругою). Трохи далі можна було знайти слова, з яких стає цілком ясно, що в усьому світі немає щирішої за Хорі подруги.

Ще через два роки, коли дівчинці було дев'ять років, якось зранку в домі заспівала флейта: настав час для весілля Уми.

Жениха звали П'ярімохон, і він був помічником Говіндолала в його літературних працях. Незважаючи на молодість і на те, що він дечого вчився, нові ідеї не проникали в його голову. Через це сільські жителі дуже хвалили П'ярімохона. Говіндолал пробував був наслідувати його, але значних успіхів у цьому так і не зміг добитись.

Надівши сарі з Бенаресу і запнувши покривалом маленьке личко, Ума, ридаючи пішла у дім свекра.

— Дитино моя, шануйся, слухай свекрухи — научувала її мати. — Роби все по господарству, а головне — не читай і не пиши!

А Говіндолал додав:

— Дивись не здумуй там мазати по стінах, — це не такий дім. І ніколи не пиши на паперах П'ярімохона.

Серце дівчинці стиснулося від цих слів. Вона зрозуміла, що в тому домі, куди вона йде, ніхто не подарує їй, коли вона зробить помилку, і що мине чимало днів, поки вона узнає, що там називають помилкою, що провиною, а що проступком.

Увечорі того самого дня знову співала флейта, але навряд, щоб хто-небудь на землі міг добре зрозуміти, що коїлося в до краю розтривоженому серці маленької дівчинки в сарі з Бенаресу, у прикрасах і з покривалом на личку.

Джоші теж пішла з Умою. Було вирішено, що вона пробуде кілька днів разом з дівчинкою в будинку свекра.

Добра Джоші після довгих вагань взяла з собою і зошит. Цей зошит — частина батьківського дому, радісний спогад про недовгий час, проведений в рідній сім'ї, коротенька історія тих днів, коли батько і мати пестили її. В ранньому заміжжі Уми цей зошит був маленькою частинкою свободи такої притаманної її дитячій вдачі.

В перші дні перебування в домі свекра Ума не писала, на це не було часу. За кілька днів Джоші повернулася на старе місце. Того дня Ума зачинила двері у спальню, вийняла зошит з жерстяної коробки і, плачучи, записала: „Джоші пішла додому, я теж піду до мами".

Тепер у неї не було часу переписувати історії з „Чарапута" і „Бодходойя". Та я гадаю що не було і бажання. Тим-то між короткими записами дівчинки не стало великих проміжків часу. Після наведеного вище рядка йшов другий: „Якщо дада візьме мене додому, я більше ніколи не псуватиму його паперів".

Батько Уми хотів, щоб вона час від часу гостювала у нього, але, кажуть, Говіндолал і П'ярімохон не погодились на це.

Говіндолал заявив, що Ума повинна навчитись шанувати свого чоловіка, а якщо брати її з дому свекра і нагадувати про батьківську ніжність, то це їй буде тільки на шкоду. Він написав з цього приводу таку прекрасну статтю з порадами і жартами, що ні в кого з його читачів-однодумців не лишилося сумнівів у найглибшій мудрості згаданого твору.

Почувши про це від людей, Ума записала в своєму зошиті: „Дада, припадаю до твоїх ніг, візьми мене у свій дім, я більше ніколи не гнівитиму тебе".

Одного разу, зачинивши двері, Ума сиділа у себе в кімнаті й записувала в зошит якісь наївні, нерозумні слова. Її зовиця, Гілокомонджорі, яка була дуже до всього цікава, подумала: „Треба подивитись, навіщо це боуділі зачиняє двері? Що вона там робить?"

Вона подивилась у дверну щілинку, побачила, що Ума сидить і пише, і дуже здивувалась. Ще ніколи Сарасваті не проникала так непомітно у внутрішні кімнати їх дому.

Її молодша сестра, яку звали Конокоманджорі, й собі підійшла до дверей і почала підглядати.

А за нею прибігла і наймолодша сестриця, яку звали Ононкомонджорі.

Ставши навшпиньки, вона насилу-силу заглянула в щілинку і побачила прекумедні речі!

Ума сиділа і писала, коли це раптом за дверима почулось шепотіння трьох знайомих голосів і хихикання. Вона відразу зрозуміла, в чім справа, мерщій всунула зошит у коробку і, завмираючи від сорому і страху, кинулася в ліжко і сховала обличчя в подушках.

Довідавшись про цю подію, П'ярімохон серйозно замислився. Біда, коли жінка береться до вчення! Потім з'являться повісті, за ними романи, а хто господарюватиме в домі?

Крім того, після глибоких роздумів він дійшов вельми повчальних висновків. Священна

подружня сила виникає із сполучення сили жіночої і сили мужеської. Та коли знання послаблять жіночу силу, то в жінці почне перемагати сила мужеська. Далі: зіткнення двох мужеських сил дає таку руйнівну силу, яка знищить подружню силу, а значить, жінка залишиться удовою.

Досі ніхто ще не міг висунути теорії більш оригінальної!

Увечорі П'ярімохон прийшов до Уми і добре вичитав їй, не поскупившися при цьому на глум:

— Тепер тобі лишається тільки замовити шамлу! А тоді моя дружина заткне олівець за вухо і подасться до контори!

Ума не могла добре зрозуміти, про що він говорить. Вона ніколи не читала статтей П'ярімохона, тому почуття гумору в неї ще не було достатньо розвинуте. Але вона була вражена до сліз.

Довгий час після цієї розмови вона нічого не писала.

Але одного разу восени ранком якась жебрачка заспівала під вікном пісню Агомоні. Припавши обличчям до ґрат у вікні, Ума мовчки слухала. Вона була сама, світило осіннє сонце, і їй пригадалось дитинство. А коли до того ж Ума почула пісню Агомоні, їй несила була далі стримуватись.

Ума не вміла співати, але відколи вона навчилася читати і писати, в неї з'явилася звичка записувати пісні, які вона чула. Тоді їй не було так прикро, що вона не може їх заспівати.

Жебрачка під вікном співала:

Мовить перехожий: „Мати Уми,
Ось загублена твоя зоря!"
Мати королева від щастя
Мало не збожеволіла.
„Де ти, де, моя Умо?"
Мовить королева і плаче:
„Йди до мене, Умо, йди!
Йди до мене на коліна!"
Простягла дівчинка руки,
Матір обіймаючи за шию.
І ображено шепоче: „Коли ж
Візьмеш ти мене додому?"

Серце Умі сповнилося образи, на очі набігли сльози. Вона стиха покликала співачку, зачинила двері і, старанно виводячи літери, почала записувати цю пісню собі в зошит.

Але Гілокомонджорі, Конокомонджорі та Ононкомонджорі все бачили крізь щілинку. Раптом вони заплескали в долоні й закричали:

— Боудіді, а ми бачимо, що ти там робиш!

Ума мерщій відчинила двері, вийшла з кімнати і жалібним голосом почала їх благати:

— Не кажіть нікому про це, я припадаю до ваших ніг! Я більше ніколи не робитиму так, я більше ніколи не писатиму!

Тут Ума помітила, що Гілокомонджорі тягнеться до її зошита. Тоді, притиснувши зошит до грудей, вона втекла.

Зовиці хотіли відняти зошит силоміць, але хоч і як вони намагалися це зробити, у них нічого не вийшло. Довелося їм покликати свого розумного брата. З'явився П'ярімохон і з поважним виглядом сів на ліжко.

— Віддай зошит, — сказав він грізним голосом. Але, побачивши, що наказ його не виконується, він підвищив голос ще на два тони:

— Віддай, тобі кажуть!

Дівчина притискала зошит до грудей і з благанням дивилась на чоловіка. Коли ж вона побачила, що П'ярімохон підвівся, щоб відняти зошит, вона кинула його і сама теж впала на підлогу, затуливши обличчя руками.

П'ярімохон підняв зошит і почав уголос читати все, що в ньому було написано. З кожною фразою Ума все дужче припадала до підлоги, а троє дівчат, слухаючи, заходилися сміхом.

Більше Ума не бачила свого зошита.

У П'ярімохона теж був зошит, повний ущипливих записів. Але, на жаль, не було нікого, хто міг би відняти його і знищити.

Відділ ім. Доньки України у Тандер Бей, Онт.

з нагоди

50-ЛІТНЬОГО ЮВІЛЕЮ

СОЮЗУ УКРАЇНОК КАНАДИ,

щиро вітає

Центральну Управу, Провінційні Екзекутиви і все членство по відділах та Редакцію журнала „Промінь". Бажаємо найкращих успіхів у майбутньому. Хай Божа поміч буде завжди поруч нас!

Ольга Михайлишин, голова

Ольга Ковальчук, рек. секретарка

Ярина Зоряна

ЮВІЛЕЙНІ ТІНІ

Мотря і Мирон святкували свій „срібний ювілей" — подружнього життя. Вправді, не вони самі... їм зроблено „несподіванку".

Хоч Мотря не була зацікавлена в подібного роду несподіванках, все ж таки не могла заперечити, що було їй надзвичайно мило вітати гостей, що прийшли віддати їм шану-привіт, в їхній святково-величний день.

— Може це і не такий поганий звичай, хоч він тут і свого роду стандартний — думала Мотря — і усміхалася тепло до гостей.

— Їхнє подружжя не було гірше від інших. Може і краще. Це не був зв'язок лише на „добрий" час. Разом з Мироном пройшли лихоліття війни, буревії, поневіряння по діпівських таборах. Переїхавши у вільну країну запрягли разом до громадської праці, віддавали всі свої сили, свої знання.

— І спокусливі примани світа перемогли! Скільки ж то „модерних подруж" доживає срібного ювілею? Приречення, і честь народню крізь чверть століття гордо пронесли.

І затіснилася, подвоїлася ціль їхнього зв'язку, коли по довгих роках ожидання з'явився в їхню сім'ю омріяний синочок.

Мотря з неперевершеною материнською любов'ю, хапала зором дрібні кроки синочка, що підтрибував весело поміж гостями, та забавляв їх чаром дитячим.

— Немає щасливішої жінки, чи матері на землі!...

Обхопила ще раз зором гостей... і тінь сірого смутку налягла на її серце. Коло її вух забреніла пісня, весільна, сумна пісня з далекого рідного Підгіря:

„Ой, кому ж ти ся, Мотрінко, кланяєш
Коли своєї матіноньки не маєш".

Не зможе вклонитися тій, яка колись виряджала її під вінець. Вона її матінка в горі й тузі на рідній, поневоленій землі, невільницею карається... Не благословитиме й батько, бо рано зійшов у могилу, по тяжкім труді життя.

— І сестри — її орлиці...

дружечками не будуть. Всі вони там зазнали: жахіття, кривду, арешти... заслання, зраду... а брат її одинокий ще й досі в жорстокому Сибірі калікою карається...

— Ох, і навіщо ці сумні думки сьогодні?

Відганялася від них, як від рою мух, що обсіли її мозок і настирливо кусали.

Бреніла дальше весільна пісня, коло її вух, чи радше — у її серці:

„Низько, Мотрінко, падай, стіп матіноньки глядай..."

„Чужій матінці ся вклоняю, коли своєї рідної не маю..." Зраділа цією піснею.

„Чужою матінкою" — буде її рідний гурт. в який вона з прибуттям тут на цю землю — віддавала свої сили, з якими душу ділила. І серце своє там лишила. На різних „постах" — від „найвищого — до найнижчого". Обоє з Мироном вклали чимало труду.

Тінь зникла, Мотря раділа як мала дитина.

— Вони напевно прийдуть! Це ж мої найрідніші!

— Її найкращі весільні гості!

Щоразу заглядала то у вікно, то в двері... надслухувала телефонічного дзвінка.

— Може й не знали? — розпитувала тих, що прибули.

— Знали, знали, і всі були запрошені!

— Навіть однієї дружечки від цілого гурта? Не могла зрозуміти. Нагадалася євангельська притча: „Тих, що сподівалися — не прийшли...

І знову сіра тінь обмотала її ювілейний день.

Було гірко і боляче.

Не за те, що її злегковажено, недоцінено.

Це не було самолюбство!

Тільки біль неподіленої радости?

На слідуючий день подзвонив телефон.

— Ми вчора не прийшли, бо там вибиралися до вас особи, з якими ми не хочемо стрічатися... Князенки, — були у Вас?

— Голова наша сказала, що ми є „заповажна" організація... щоб знижуватися до якихось ювілеїв.

Було ще більше дзвінків... та розмов, щоб дізнатися, хто був... хто з ким сидів, до кого усміхався... і врешті: скільки яких тортів було... та подарунків.

Безглузда дрібничковість! Не ласощів, подарунків чекала Мотря. Їй хотілося обняти щирим, теплим словом, ділити душу з близькими та рідними по крові.

День пізніше прийшла картка — побажань від „поважної" організації.

Мотря взяла листа в руки. Перед її очима мерехтіли сірі закарлючки. Це були мертві, безсилі рядки! Офіційність була чужа її душі.

☞

„ЗА СВОБОДУ ПЕРЕСЛІДУВАНИХ В УКРАЇНІ"

Під таким гаслом XI Пленарна Сесія Секретаріяту СКВУ, яка відбулася в Торонті в днях 19-20 березня ц.р. у своїх дводенних нарадах постановила, щоб у м. травні провести спільну, всіма організаціями, у вільному світі акцію оборони переслідуваних сьогодні в Україні.

„Оборона — повідомляє пресовий комунікат СКВУ, — повинна проходити в місяці травні у тісній співпраці всіх Українських Церков, організацій і установ. Президія Секретаріяту СКВУ звернулась до Проводів всіх Українських Церков, з проханням, щоб в неділю 1-го травня відбути „День Молитви" в наміренні поневоленого українського народу, а зокрема за свободу переслідуваних в Україні". Комунікат також підкреслює, щоб при всіх церквах провести грошеві збірки на потреби СКВУ.

Успіх такої запроєктованої акції дуже багато залежить від того, як зустріне її широкий загал та провід різних організацій. А повинен би зустріти не тільки позитивно, але й з певними конкретними плянами.

Дуже часто так буває, що така спільна акція, для певного числа організацій стає на дальшому пляні, що проблеми, або проєкти праці власної організації забирають всю увагу і не стає часу на ніщо інше, одначе помимо більших чи менших перешкод, така спільна акція зобов'язує нас всіх без винятку, а зокрема треба дати сильну фінансову поміч.

„Успіхи праці в минулому — повідомляє в іншім місці свого комунікату СКВУ — Президія Секретаріяту СКВУ виключно завдячує моральній і матеріяльній допомозі Українських Церков та організованої української громади. Ми переконані, що наші успіхи в майбутньому можуть ще збільшитися, якщо весь загал українства у вільному світі піддержить нашу працю.

Тому проголошуючи Травень 1977 року Місяцем СКВУ, який проводимо під кличем „За Свободу переслідуваних в Україні", закликаємо наші церковні громади, проводи і членство наших громадських організацій і установ у країнах вільного світу:

а) посилити кампанію оборони переслідуваних в Україні згідно з плянами Комісії Прав Людини СКВУ та поодиноких крайових центральних репрезентацій;
б) масово поширити серед неукраїнського світу матеріяли в обороні Українських Церков та політичних в'язнів;
в) у всіх церковних громадах і громадських організаціях провести збірку на потреби СКВУ".

Сьогодні сторінки української преси заповнені вістями з України про нові арешти, про закриті суди над політичними в'язнями, про жорстокість тих засудів, про табори примусової праці, про тяжке положення родин арештованих, про ширення спротиву культурних діячів України, а останні про переслідування Церков в Україні, про топтання душі української людини тільки тому, що вона не хоче зректися самої себе, своєї національности, особливо в часах, коли світ проголосив декларацію Прав Людини.

Справа, за яку там в Україні боряться і терплять переслідування, це справа також кожного і кожної з нас. Це наш обов'язок ставати до спільної акції в обороні прав нашого народу і його провідників.

Питання Прав Людини і для нашого народу в Україні набрало широкого розголосу у світі, розголосу серед державних волелюбних народів, які принципово захищають декларацію Прав Людини для всіх народів однаково.

Тому хай місяць травень буде для нас усіх місяцем активної праці на захист переслідуваних жертв большевицького безправ'я, на захист нашої Церкви і всього нашого народу в Україні.

Під час Пленарної Сесії СКВУ відбулась спеціяльна зустріч представників крайових організацій і редакцій часописів з членами Президії СКВУ в суботу вечером.

На цих нарадах учасники заслухали звідомлення з діяльности СКВУ та відбулись короткі запити до Президії у зв'язку із звідомленням, що його дав заст. президента М. Плавюк.

На цій зустрічі організацію Союзу Українок Канади заступала заст. голови Стефанія Олійник, а редакцію „Променя" ред. Н. Когуська.

Один черк сірника ... і сині полум'яні язики обняли теплом — закарлючкові побажання.

Здається, що від цього стало Мотрі тепліше ... і тінь зникала з її серця.

Не лишилося ні світла — ні тіні, тільки крихітка сірого попелища.

Міннеаполіс, 1977

ЗВІТ ПРОВІНЦІЙНОГО З'ЇЗДУ СОЮЗУ УКРАЇНОК В САСКАЧЕВАНІ

Черговий Провінційний З'їзд Союзу Українок в Саскачевані відбувся 30 жовтня 1976 року в авдиторії Катедри Пресв. Тройці в Саскатуні.

Перша сесія почалась о год. 9:30 рано. Голова провінційної екзекутиви Емілія Табашнюк офіційно відкрила з'їзд. Молитву перед нарадами провів о. д-р Г. Удод і склав привіт, в якім висловив признання членкам за їх корисну працю. З'їзд вшанував двохвилинною мовчанкою членок Союзу, які відійшли у вічність, вшановано пам'ять Ольги Андрущак, членку управи і голову відділу ім. О. Кобилянської, яка упокоїлась під час року.

Голова Емілія Табашнюк привітала голову Союзу пані Анастасію Шемелюк, делеґаток та учасниць з'їзду і представила кожну по імени. Двадцять делеґаток були зареєстровані від дев'яти відділів.

Обширний звіт з діяльности провін. екзекутиви здала голова Емілія Табашнюк, Між іншим вона повідомила, що рекомендації, які були зроблені на минулорічнім з'їзді були виконані, а саме відновити окружні референтури, отже маємо сім окружних представниць в таких округах: Саскатун — Е. Табашнюк, Норт Бетлфорд — Катерина Маліцька, Принс Алберт — Докія Панчук, Нипавин — Марія Рудей, Кадворт — Савеля Ґриба, Канора — Марія Котелко, Реджайна — Ольга Патилюк. Рекомендація зміни відносно стипендії також проведено і вислано аплікаційні форми на стипендії до всіх відділів у Саскачевані.

Цього року відділи у Саскачевані мали велику приємність гостити в себе голову Союзу Українок Канади пані А. Шемелюк. Провінц. екзекутива уплянувала порядок поїздки до 50 відділів.

Наш проект помочі і піддержки головному Музееві Союзу в Саскатуні належно проведено. Провінц. екзекутива багато попрацювала, щоб поправити стан організації СУМК, який через різні причини був приупав у Саскачевані. В цій ділянці наша праця була виявилась успішною, бо на цім з'їзді сьогодні відділи СУМК беруть участь і відбувають свої наради.

Пані Анна Тріщук, касирка екзекутиви приготовила фінансовий звіт. Надруковані та роздані інші звіти делеґаток з'їзду. Єлисавета Заліщук, член контрольної комісії висловила вотум довір'я. Кореспондентка Тетяна Гарбар звітувала з діяльности екзекутиви. Референтка садочків Марія Гарбус дала поміч пані К. Лабюк у Канорі в справі садочка. Референтка стипендій добр. С. Сенишин повідомила, що одержано 10 аплікацій на стипендію провінц. екзекутиви в цім році. Призначених дві стипендії здобули студенти університету — Михайло Буряник в Реджайні і Євгенія Щудлик з Норт Бетлфорду. Стипендії були вручені під час з'їздового бенкету. Слідували звіти референтки архіву Анни Тріщук, реф. зв'язків Анни Холод, реф. мистецтва Парані Турецької, яка висловила признання відділам за участь у проєкті вишиваних сувенірів. Референтка Оля Гавриш, яка посвятила свій час для організаційної поїздки по відділах з головою Союзу Українок А. Шемелюк.

Пані Гавриш також подала обширні інформації про діяльність Музейного Комітету, про закупно площі і будинку, про одержані дотації, про збіркову акцію на сплату довгу, про членство Музею і закликала відділи і членство докладати всіх зусиль, щоб ми могли якнайскорше осягнути намічену ціль — а головно складати і проводити збірки на Музей при всяких нагодах. Звітувала також учителька садочка пані Михайлюк. До садочка вчащає 14 дошкільних дітей.

Слідував привіт голови Союзу Українок Анастасії Шемелюк, яка привітала з'їзд і його учасниць та висловила признання пров. екзекутиві за проробленну працю, переказавши дещо із своїх вражінь з об'їздки по відділах.

Під час з'їзду відбулась виставка вишивок, яку улаштували три відділи, як також відбувся контест. Відділ ім. О. Кобилянської одержав першу нагороду за найкраще виконання та був нагороджений таблицею з відповідним написом. Цю нагороду вручувала референтка мистецтва П. Турецька вечером на бенкеті. Молодший відділ СУМК при відділі в Саскатуні мав свою виставку ручних робіт, яка заслуговує на увагу.

На спільній сесії складових організацій п. Орест Заставний реферував справу головного Музею Союзу Українок Канади, головно потребу масового членства Музею, будинок, його сплата та інше, (доповідь була поміщена у „Промені").

Панна Линда Лазарович подала до відома про теперішню працю в Музеї — проводиться досліди над походженням взорів писанок та вишивок. Музей має вже багато фільмів і прозірок про Українок та музейні експонати. Запляновано видавати журнал „Музейні Вісті".

Вечером відбувся бенкет, на якому головну промову виголосила голова Союзу Українок Канади Анастасія Шемелюк. У своїй обширній та інформативній доповіді зробила підсумок нашої активної діяльности впродовж півстоліття, накреслила головніші етапи нашого життя, вказала на новіші осяги — Музей, власна преса, праця для молоді та потреба поліпшення праці над українською мовою.

Під час бенкету його учасники мали приємність почути гру молодого сумківця Богдана Гарбуса, який відограв на акордеоні кілька народніх мельодій.

Відділи та делеґатки з місцевостей, які склали привіти і побажання з'їздові:

Айтуна — ім. Кн. Ольги — Марія Березюк, Павліна Смиснюк, Параня Козій, Юлія Яців; **Реджайна** — Доньки України —— Ольга Патрилюк, Марія Корпан, Маріянна Онишко, Олеся Пилипів; **Саскатун** — О. Кобилянської — Єлисавета Заліщук, Анна Папіш, Ольга Луцюк, Анна Гарасимчук, Розалія Антимнюк; **Мічам** — О. Кобилянської — Ольга Борса; **Саскатун** — при громаді Всіх Святих — Циліна Качковська, Леся Фотій, Галя Лазарович; **Принс Алберт** — Кн. Ольги — Докія Панчук; **Кадворт** — Кн. Ольги — Анна Тріщук; **Норт Бетлфорд** — Олени Пчілки — Катерина Друль, Анна Завальська; **Канора** — Марії Маркович — Марія Котелко, Аделя Завісляк, Анна Стусик.

Пожертви на Організ. фонд: **По $25.00** — Відділи: ім. Олени Пчілки — Йорктон, Доньки України — Реджайна, Марії Маркович — Канора, Ольги Кобилянської — Сас-

катун, Ольги Кобилянської — Витків. **По $20.00** — Олени Пчілки — Норт Бетлфорд, Княгині Ольги — Принс Альберт. **По $10.00** — Княгині Ольги — Кадворт, Лесі Українки — Ватсон, Княгині Ольги — Айтуна, Лесі Українки — Ришард - Редфілд, Ольги Кобилянської — Мичам. Пані: Савеля Ґриба, Марія Гарбус. **По $5.00** — Катерина Маліцька, Катерина Друль, Анна Завальська, Докія Кіндрачук, Анна Янів, Анастасія Кіщук, Анна Скоробогач, Ольга Гавриш, Анна Тріщук.

$71.25 прийшло з розігравки з образа (Oil painting), який намалювала артистка пані Анна Гарбуз з Норт Бетлфорд і подарувала в користь Організаційного фонду пров. екзекутиви.

Разом на Організаційний фонд — $351.25.

На стипендійний фонд: **по $25.00** — Марія Пернаровська, Саскатун; **по $15.00** — Марія Дорош, Саскатун; **по $10.00** — Емілія Табашнюк, Саскатун, Анна Скоробогач, Саскатун, Євфрозина Рудевська, Саскатун, Соня Стратійчук, Саскатун, Савеля Ґриба, Кадворт, Саск. **По $5.00** — Анна Гарасимчук, Саскатун. Разом жертви на стип. фонд $95.00

Анастасія Кіщук і Савеля Ґриба, секр з'їзду

Спостережники цін управління боротьби з інфляцією

(Канадська Сцена) — Якщо ви проходячись по місцевому супермаркеті, помітите жінку, яка дбайливо записує ціни товарів, ви мабуть попали на працівника управління боротьби з інфляцією.

Щотижня в 12 містах по Канаді управління висилає бригаду детективів, які мають завдання слідкувати за харчовими цінами. Вони записують роздрібні ціни яких 70 продуктів і посилають свої звіти до Оттави. Там статистики федерального уряду аналізують зміни і визначують випадки неоправданих підвишок. Усе це не аж так просто відбувається, звичайно. Управління боротьби з інфляцією — це складна організація.

Харчові ціни регулюються через прибутки корпорацій. Деякі підвишки оправдані підвищенням коштів. Інші потрібні, щоб вирівняти втрати на менш попитних продуктах. Головним моментом у підвишках цін — це питання, чи фірма має надмірний зиск з споживачів. Для цього покликане управління: подбати, щоб фірми не підвищували своїх прибутків коштом споживача. Для цього управління регулює прибутки більше ніж 250 головних фірм, які обробляють, розсилають і продають харчі.

Але за цим криється ще складніша проблема — як регулювати валові ціни. Управління має штаб детективів. які щотижня звітують про валові ціни 173 різних продуктів 54 різних компаній.

Управління не намагається регулювати ціни імпортованих продуктів і ціни, які фармери одержують за продукти, м'ясо і птицю. Імпортовані продукти залежні від кількох міжнародніх чинників, що жодна національна установа не зможе вплинути до помітної міри на їхні ціни. У випадку цін, які одержують фармери, уряд встановив, що фармери не контролюють ані своїх прибутків ані своїх видатків.

Під усіма цими намаганнями криється думка, що не варто надто втручатися в ринок. Тому ціни часто різні по крамницях а то й по містах. Головне тут, щоб фірми не перевищували побажаних висот прибутків.

За рік, що управління діє в Канаді, ціни на харчі зменшилися. За останньою статистикою харчові ціни в січні були нижчі на 1, 2 відсотки від торішніх цін.

СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ
НАУКОВО-ЛІТЕРАТУРНИЙ ФОНД
ІМ. ЛЕСІ І ПЕТРА КОВАЛЕВИХ

п р о г о л о ш у є

1. ЛІТЕРАТУРНИЙ КОНКУРС
на історичну повість або оповідання.

Згідно з бажанням фундаторів, твір повинен мати позитивне, державницьке насвітлення, при чому тему можна зачерпнути з будь-якого відтинку української історії.

Реченець конкурсу: **31 грудня 1977.** Нагорода за найкращий твір: 400 дол.

Твори повинні бути написані на друкарській машинці у трьох примірниках. Допускається до конкурсу теж твори, які вийшли друком у 1977 році. Твори, підписані псевдонімом, повинні мати теж залучену конверту з прізвищем автора. Склад жюрі буде поданий пізніше.

2 НАУКОВИЙ КОНКУРС
на історичну працю (монографію)

Темою може бути будь-який відтинок історії України. Рукопис повинен обіймати найменше 100 стор. машинопису. Друковані наукові твори будуть теж братися до уваги.

Нагорода за найкращий твір: 400 дол. Реченець конкурсу: **31 грудня 1978** Склад жюрі буде проголошений пізніше.

Твори обох конкурсів надсилати на адресу:

Ukrainian National Women's League of America
108 Second Ave.
New York, N.Y. 10003

VALERIE KASURAK BEGINS NEW CAREER WITH OLD ENTHUSIASM

By Susan Van Kuren

Valerie Kasurak, during her 29-year career as a life insurance underwriter, made an important contribution to the business, social and cultural life of the Windsor community.

Now, as recently-invested, citizenship judge in robes and with gavel, she is entrusted with the responsibility of carrying out the laws of the land — a land her parents came to as Ukrainian immigrants 66 years ago.

Judge Kasurak says she grew up at a time when the most prized thing to be was a WASP, ethnic traditions were not held in high esteem by the general population and girls were not encouraged to have ambitious career plans.

Seated in her impeccably-decorated apartment on Riverside Drive, she smiled, talked ad lib and reminisced at will. Fashionably-dressed, she spoke in her characteristically resonant and throaty tone.

Still somewhat elated about her new position, she moved around exuberantly and her face was animated.

"My 82-year-old mother was pleased about it and she did say something nice . . . that she wished my father would have lived to have seen this," said Valerie.

Judge Kasurak's father Fred Kasurak died last July at the age of 87.

During his life he was a grocer, insurance agent and a factory worker, a man who struggled continually to support his eight children (Valerie was the second oldest). One of his greatest accomplishments was his prime role in the founding of the Ukrainian Orthodox Church on Tecumseh Road. His name is on the cornerstone.

Valerie remembers him as a man very interested in his new country, its government and its politics.

"He was a very political man," she said. "Even when he was very elderly and quite weak, if he had been watching election results and fallen asleep the first thing he'd say when he woke up was 'who won?' "

Mary Kasurak, Valerie's mother, was Mary Broda before her marriage to Fred Kasurak. "Turk" Broda, one of her cousin's children, was

a well-known player for the Toronto Maple Leafs.

Valerie was born in Brandon, Manitoba and came to Windsor with her family when she was very young. She attended the former Patterson Secondary School.

As a child, she used to resent being forced to go to Ukrainian School on Saturdays to learn her native language.

She grew to appreciate Ukrainian language and customs later particularly when, in 1965, she was a representative on the United Nations' Human Rights Commissoin when it met in Geneva. On that occasion, she was invited more places than any other representative because she could communicate with various delegates without an interpreter.

Valerie's career began as secretary to former Windsor mayors David Croll (now Senator Croll) and Arthur Reaume.

In 1948, she joined Excelsior Life Insurance Company Limited.

She became a member of the Life Insurance Underwriters of Canada and was president of the local chapter Windsor Life Underwriters' Association in 1956. In 1960, she was elected vice-president of the Life Underwriters of Canada becoming the first woman to hold this post and was re-elected in 1976.

Several times, she made the Ladies' Million Dollar Round Table, a company award program and served over 1,000 regular clients. As judge, she must now relinquish her life insurance career and devote her time fully to her role as judge.

Judge Kasurak has a long history of community involvements. She has been president of Goodwill Industries; vice-president of the Community Fund; vice-president of the Windsor Branch of the United Nations' Association and a member of the Windsor Committee on Bilingualism and Biculturalism.

She is currently director of the Windsor Chamber of Commerce, a position held for the first time by a woman in the body's 100-year history, a member of the Canada Pension Plan Advisory Committee, a member of the committee set up to review city government and one of five Human Rights commissioners.

To her many friends, Valeries will still be the same even though she is now a judge.

"To me she is still Valerie Kasurak and there's no way she'll get any inflated ideas about herself," said Lois Guay, one of her closest friends.

"She's the most unbigoted person I have ever met in my life and this is why I like her a great deal," she said.

Mrs. Guay explained that Valerie has achieved so much because "she has worked very, very hard and done so much for others".

"I have always found her a very genuine person. She was never masculine yet has always been liberated. She has a good sense of humor and when she and I debate about something — if she thinks I'm wrong she tells me without being offensive about it."

Albert and Theresa Baker, a Windsor couple who are long-time friends of Valerie, also enjoy her company.

Mr. Baker is a representative of ManuLife Insurance Company and Mrs. Baker is a secretary for the University of Windsor Senate.

"Her reputation in the life insurance industry is of the highest," said Mr. Baker. We have always had the highest regard for Judge Kasurak and on several occasions have extolled her.

"With all her talent, she has never forgotten to be humble, being able to make fun of herself," he added.

He also recalled how active she has been for the Liberal party and how, in 1962, running for candidacy in Essex West lost to Herb Gray by a narrow margin.

Unlike most of the other young women Valerie grew up with, she never married. During her teen-aged and adult years, as is the custom among many European famliies, she took on many family responsibilities both for her parents when her father was ill with respiratory problems and when the younger children were growing up.

She spend a great deal of time, still, with her aging mother and has her nieces and nephews to visit often. They range in age from 12-37.

Judge Kasurak admits to being a doting aunt, however. The extended family has brought her a degree of happiness she acknowledges.

Valerie walked around her neat but tiny apartment kitchen making jokes about her lack of ability to cook.

"My mother thinks her other children are OK but, me, I think she thinks I'm peculiar because I can't cook.

Among her hobbies are: gardening on her balcony where she has a lush array of plants and collecting antique glass.

"The Windsor Star".

Special ceremony marks new Canadian Citizenship Act

New Windsor citizenship court judge Valerie Kasurak made her first formal appearance as a judge during a special ceremony held Wednesday night at the Holiday Inn to proclaim Canada's new citizenship act.

About 150 representatives of local cultural groups were on hand as 17 new Canadians received their citizenship papers as part of the ceremony.

Judge Kasurak said it was a "sobering honor" to realize that she, the daughter of Ukrainian immigrants, was now the city's first citizenship judge.

Previously, citizenship courts have been operated by Judge Cam Calder of London. Judge Calder conducted the ceremonies Wednesday night because Judge Kasurak does not begin her duties until April 1.

Judge Kasurak said it was the ultimate goal of the new court to give a "feeling and sense of belonging" to new citizens and to "stress the interdependence of groups in the

community in order to preserve the national unity."

Judge Kasurak was appointed to the bench last month as part of an expanded citizenship court program under the new Canada Citizenship Act.

The act reduces the residency limit for new citizens from five yaers to three and allows mothers to apply for citizenship on behalf of their children. Previously a child's father's permission was needed.

Kent-Essex Liberal MP Bob Daudin said the changes, the first since 1947, remove inequalities and inconsistencies from the old law.

"Citizenship now becomes a right and cannot be arbitrarily withheld," he said, adding that it allows the government to be humane regarding new citizens.

Many of the new citizens, who came from 13 different countries, were emotional as they read the oath of allegiance prior to receiving their papers.

Margaret Martinov, who came to Canada from Hungary after receiving political asylum in Holland, said the night was a culmination of five yeare of waiting for her.

She said that she now could travel with a Canadian passport without fear that she might be returned to her former country.

OATH OF ALLEGIANCE — Since the declaration of Canada's new Citizenship Act last month, hundreds of Windsor residents have swamped the city's citizenship court with questions. A special sitting of the court was held at the Holiday Inn Wednesday night to proclaim a few of them citizens.

"The Windsor Star".

Photo by Bew Mackenzie

NEW CITIZENS — London citizenship court Judge Cam Calder, left, and the new Windsor Judge Valerie Kasurak, centre, watch as Gouln Ham Chi and his wife, Lai Ham Chi, of Windsor, examine their new citizenship papers following a special court held at the Holiday Inn Wednesday night to proclaim Canada's new Citizenship Act. Seventeen Windsor residets from 13 countries took the oath of allegiance and received their citizenship during the ceremony.

Відгуки на книжку

UKRAINIAN CANADIANA,

яку видала Централя Союзу Українок Канади.

Ці листи надіслані до Централі тими, що її закупили і вже прочитати.

I received your book but do not know whom to thank. The book is out of this world. It's just great. Your organization deserves a lot of credit.

I find this book to be very rich in culture. The best thing about it is, that our Ukrainian culture is so skillfully presented.

Please send me nine copies and charge me for ten (10).

Stephen Pawluk, President
Ukrainian Canadian Research Foundation,
Toronto, Ontario

I had the pleasure of receiving a beautiful book, published by your organization . . "Ukrainian Canadiana" . . . My best wishes to you all and congratulations on the excellence of your publication . . .

Mrs. A. Troy,
Addison, Illinois, U.S.A.

——o——

What a wonderful publication! Congratulations to your dedicated women in Ukrainian Women's Association of Canada!

I fervently hope that this publication may serve as an incentive to other ethnic groups to prepare a book similar to yours, for then Canada will be enriched by the various beautiful cultures we have in our midst . . .

Margaret Hall, Ottawa, Ontario

(Continued on page 33)

МУЗЕЙНІ ВІСТІ

МУЗЕЙ СОЮЗУ УКРАЇНОК КАНАДИ

ДОВКОЛА МУЗЕЙНИХ ПРОЄКТІВ

Кілька коротких місяців часу ділить нас від події, яка буде історичним актом в житті нашої організації. В м. серпні ц.р. під час Ювілейного з'їзду складових організацій СУС в Саскатуні в днях 17-21 відбудеться відкриття нового будинку Музею Українського Мистецтва і Культури Союзу Українок Канади.

На останнім головнім з'їзді Союзу, який відбувся в Едмонтоні в м. серпні 1975 р. ми покликали до життя Музейну Управу, яку очолила пані Марія Ткачук у Саскатуні. Впродовж цих двох років Музейна Управа проводила постійну працю в багатьох її аспектах, а зокрема у праці збірок фондів на побудову будинку.

На сторінках журнала, почавши від січня 1976 року постійно поміщувались списки жертводавців. Відклик громадянства на потреби заплянованої праці був тим стимулом, що додавав сил і витривалости виконувати взяті на себе обов'язки. А хоч і щедрими були деякі пожертви на будову музею, то сьогодні ми ще тільки на половині дороги.

Дозволимо собі навести тут дещо з плянів і проєктів голови Музейної управи пані Марії Ткачук та пригадати і про наші зобов'язання супроти них.

„В теперішній час, коли справа музеїв взагалі набрала такої поважної уваги, і коли музеї, як інституції, існують не лише для надбання та збереження мистецьких та культурних цінностей, але й для суто виховної праці серед молоді та громадянства, потрібно нам звернути належну увагу на цю ділянку нашої активности.

Від самих початків нашого поселення в Канаді, наші організації ставились позитивно до розбудови нашого культурного життя. Інститути, народні доми, церковні громади, відділи Союзу Українок Канади, та відділи складових організацій Союзу Українців Самостійників, внесли свій вклад у цю розбудову. Рівнож і наш Музей, розбудований нашими власними силами та пожертвами, став поважною інституцією і криє в собі неоцінені скарби.

Така спадщина не сміє лежати мертвою, а мусить бути живою і доступною для всіх. Саме тому наш Музей розгорнув широку діяльність в цьому напрямку. Підготовляються різні проєкти, — тасьми, діяпозитиви, публікації на різні теми української культури, мандрівні вистави, каталогування всіх експонатів в головному музеї та філіях, а найважливіше під цю пору — ПЛЯН НА НОВЕ ПРИМІЩЕННЯ ГОЛОВНОГО МУЗЕЮ.

Все це потребує більше рук. Треба запрягти всі можливі сили в наших організаціях до спільної та конструктивної праці на місцях. Кожна частина нашого зорганізованого членства в системі Союзу Українців Самостійників, мусить відчути обов'язок при праці для дальшого розвою нашого Музею. Через ці причини, наш загальний з'їзд ПРИЙНЯВ НОВУ СИСТЕМУ ЧЛЕНСТВА МУЗЕЮ, що дасть можливість не лише поодиноким членам складових організацій, але й відділам цих організацій, та іншим, які хотіли б причинитися до такої важливої культурної праці, СТАТИ ЧЛЕНАМИ МУЗЕЮ ТА ЖЕРТВУВАТИ НА ЦІЛІ ТА ПРАЦЮ МУЗЕЮ.

КАТЕГОРІЇ ЧЛЕНСТВА, та пропоновані членські внески вкладки) як слідує: (розділи які відносяться **лише** до членства наших організацій).

А. ЧЛЕНИ — Товариства (Організації), відділи всіх інституцій та товариств, які є складовими організаціями С.У.С.: Союз Українок Канади, СУМК, ТУС-СУНД, Інститути, Колегія Св. Андрея в Вінніпегу. Внесок $10,00 на рік — від більших відділів пропонується більші пожертви на Музейну Фундацію, та потреби Музею.

Б. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЧЛЕНИ Союзу Українок Канади, та члени складових організацій СУС — щорічні внески; одна особа — $5.00, родина — $10.00, студенти — $3.00. ЧЛЕНСТВО МОЖНА НАБУТИ ПОЧЕРЕЗ НАШІ ВІДДІЛИ.

Побажаним та конечним є: щоб наші відділи Союзу Українок Канади дали почин ДО СТВОРЕННЯ СПІЛЬНИХ КОМІТЕТІВ, В КОЖНІЙ МІСЦЕВОСТІ, які зайнялися б НОВИМ

ЧЛЕНСТВОМ МУЗЕЮ, збіркою фондів на Музейну Фундацію, та взагалі працею пов'язаною з діяльністю нашого Музею.

ПОЖЕРТВИ НА БУДОВУ МУЗЕЮ СОЮЗУ УКРАЇНОК КАНАДИ

Едмонтон:

Доріс Татарчук	$100.00
Марія Лазарук	20.00
А. Майоровська	25.00
Ліна Клапій	20.00
Анна Ольховська	20.00

По $10.00: Текля Панчишин (В пам'ять Марії Солован), Марія Гавриш, Катерина Місків, П-во Ф. Ганночко.

По $5.00: П-во В. Косташ, П-во С. Мисак, П-во П. Лазарович, П-во І. Райчиба, П-во Т. Лазарук, П-во Г. Слюсарчук, П-во І. Ріпка, Софія Василишин, Емма Верхомин, Пирл Винничук, Анна Край, Катерина Гавриш, Пирл Сліпчук, Анна Данилович, Анна Велещук.

По $2.00 — Марія Мандрика.

По $1.00: Марія Ковальчук, Дороті Корпан, Марія Цвікілевич.

Саскатун

Іван Магус (в пам'ять Ольги Андрущак)	$100.00
Іван Магус (в пам'ять Павла Ткачука)	100.00
Андрій і Анна Холод	90.00
Євфросинія Рудевська	50.00
Іван і Ганя Глуханюк	50.00
Ліна Букурак	50.00
Текля Ларйоник	20.00
Анна Янів	15.00
Петро і Анна Семко	50.00
П-во Микола Малінський — Канора, Саск.	25.00
Іван і Сесілія Хриптул — Ріджайна, Саск. (в пам'ять батьків пані Хриптул — Стефана і Аделі Савчук)	50.00
Марія Середюк — Ріджайна, Саск.	25.00
Відділ С.У.К. ім. св. Ольги — Судбурі, Онт.	250.00
Роман Шпитковський — Бімсвил, Онт. (в пам'ять дружини Марії)	100.00
Зеня Васович — Ст. Кетеринс, Онт.	25.00
Відділ С.У.К. ім Олени Пчілки — Тандер Бей, Онт. (збірка на святі Лесі Українки)	24.00

По $10.00: Єва Білокура і д-р С. Стечишин (в пам'ять О. Андрущак) — Саскатун, М. Біяк — Есквит, Саск.; відділ ім. Св. Ольги — Айтуна, в пам'ять Р. Самця і других $10.00 в пам'ять В. Кривого, Михайло Сітка — Виндзор.

По $500 — Анна Тордон — Прісвил, Саск.

За Раду Музейної Фундації

Соня Стратійчук

Дальші пожертви просимо слати на адресу:
U.W.A.C. Museum Foundation Fund
1240 Temperance St.
Saskatoon, Sask., Canada
S7N 0R1

Дам'ян Горняткевич

УКРАЇНСЬКЕ ТА ЕВРОПЕЙСЬКЕ НАРОДНЕ МИСТЕЦТВО

(Продовження)

Український писанковий орнамент є тим важніший, що має здебільшого символічне значення, і саме ці мотиви перейшли до взорів вишивок. Є села в нас, а іноді й цілі повіти (на Гуцульщині й галицькому Поділлі), де ті самі взори виступають у писанках і вишивках, що більше — навіть кольорит є тут однаковий. Зрештою вишивки, чи, точніше кажучи, вишивані рушники й хустки, належать рівнож до обрядового культу. Народний звичай наказує засватаній дівчині подавати весільні рушники, також староста приходить до молодої з зав'язаним рушником. Домашні ікони прибирають вишиваними рушниками, а на Підляшші перев'язують ним хрести на кладовищі. В Ярославщині (с. Молодич) і на Гуцульщині вдова вкладає своїому чоловікові до домовини вишивану хустину, що імовірно символізує жертву вдови ще з поганських часів, коли то її саму вбивали і палили на костирі разом із чоловіком.

Найчастіше пристосування вишивки в нас, це в головній мірі прикраса жіночих, а то й мужеських сорочок. Один із дослідників висказав погляд, що вишивка на одягах могла бути залишком звичаю татуування тіла. Коли йде про наш старовинний побут, ми не находимо ніде згадки, щоби звичай татуування колинебудь існував у нас, тому цей здогад треба, на мою думку, виключити.

Переглядаючи европейські вишивки, бачимо найбільше багатство взорів і велику різноманітність у техніці гапту на землях Греції. Це явище кидається тим живіше в очі, що на такій розмірно невеликій території вицвітає ціла орнаментика в найбільше вишуканих краскових зіставленнях. Починаючи від темних узорів, що нагадують тла старогрецьких ваз, переливаються відтак, наче в якомусь чарівному калейдоскопі, ясні вишивки, вони нагадують живо (навіть своїм рисунком) наші полтавські гапти. У всіх тих узорах віддзеркалюється величава спадщина старинної Геллади й середньовічна культура гордої Візантії. Без сумніву Греція мусіла бути джерелом, із якого черпали перш усього словінці, серби, болгари й румуни мотиви до своїх вишивок. Замітні також грецькі білі кружева, гарні в рисунку й багаті під

композиційним оглядом. Порівнюючи грецькі вишивки з українськими, найдемо тут дещо схожости (крім згаданих полтавських), попри це одним і другим притаманне велике багатство форми, різнородність і легкість. Натомість грецьке килимарство доволі вбоге, а дерев'яні вироби в занедбанні.

Окрему групу вишивок творить Албанія під безпосереднім впливом мавританських взорів, їх кольорит ясний, погідний, домінує червоне тло. Болгарські вишивки замітні скромнішими, як у греків і сербів красковим зіставленням, переважає в них чорна й червона краска. Бачимо тут нахил до контрастів, поруч легких узорів бувають інші, сильно зашиті. В середущій Болгарії помітний вплив килимового орнаменту. Також сербські зразки нагадують густо виповненою поверхнею і будовою орнаменту, місцеві килими. Їх скаля красок дуже обмежена, серби уживають із правила червоних, чорних й білих ниток, до рідкостей належить жовтий, або синій колір. З південно-слов'янських вишивок найінтересніші хорватські, а то завдяки різнородности техніки. Бачимо там часті вишивання (аплікації), орнамент у них здебільшого рослинний. Румунські вишивки переплітаються з нашими буковинськими й басарабськими. Помітна в них пишнота, нахил до цілковитого виповнення поверхні, багатство золотих, а іноді й срібних (головно в Семигороді) ниток, часті прикраси цятками. Мадярські гапти характеристичні тим, що переважають у них рослинні й звіринні мотиви. Широкі, яскраві цвіти, дрібненьке листя, перевага червоних тонів, це орнаментаційний зміст тих вишивок. Часто зустрічаємо там білі кружева. Також чехи любуються в білих кружевах, але неменше популярні в них широкі гапти у згармонізованій скалі красок. Зовсім окремішню групу творять словацькі вишивки; сильно зашиті, ціла площа виповнена плоским стібом, домінують червоні, чорні й жовті тони. Поляки зберегли оригінальні вишивані взори перш усього в Татрах, а відтак в околицях Варшави (Вілянів, Пултуськ-. Останні, це доволі скромний, однокольоровий — рослинний орнамент. Їх білі гапти з околиць Шлезька, це початок шляху розвитку кружев, які щойно на заході Европи дійшли до найкращих форм. Німецькі кружева, особливо з гір Рудав (полудневосхідня Саксонія), відзначаються благородним рисунком, композиційним розмахом і прецизністю у виконанні. Так само бельгійські (брабантські), а за ними французькі і швайцарські осягнули найвищий ступінь розвитку та здобули собі заслужену славу. Еспанські вишивки нагадують у геометричній орнаментиці дещо українські, зате добір красок у них скупий, уживають найчастіше чорних і червоних ниток, а то й обмежуються до одного кольору — зеленого. Натомість дуже популярні з них шовкові гапти на хустках і — кружева. Італійські замітні широкими, геометричними взорами, їх кольорит доволі темний, домінує бронзовий тон.

Велику схожість з українськими вишивками бачимо в Скандинавії, спеціяльна в південній Норвегії. Еспанські гапти є може найбільш інтересні з тієї ділянки народної творчости в північно-східних краях. Велике багатство взорів при різних технічних засобах і краскових ефектах — ось прикмети тамошніх вишивок. Натомість Литва проявляє помітну вбогість в тій ділянці. Латвійські є зближені своїми мотивами, хрестиковою технікою й погідним кольоритом до українських. Російські зокрема північні, доволі банальні. Зрештою на велетенському просторі Росії стрічаємо безліч різних народів зі своїм характеристичним народним мистецтвом. І так напр. уставки мордвинів є ефектовні, пригадують навіть гуцульські вишивки, неменш інтересні є взори чувашів. Татарські вбогі під оглядом рисунку, нездецидовані й дуже скромні в кольориті. Перевищують їх своєю красою гапти калмуків, а подекуди й кіргізів.

Українські вишивки творять для себе окрему, дуже багату групу. Вправді помітні тут чужі впливи (грецькі й скандинавські), але це спадщина народів зі старим історичним минулим, всі взори — запозичені і власні — розвинулися і викристалізувалися в народній творчості до високомистецьких форм. Багатство українських узорів щодо різнородности наскрізь виїмкове, не лише кожний повіт, але дуже часто кожне село має свої вишивки, зв'язані з місцевою народною ношею. Також українська ноша становить окрему студію для себе, вона оперта на візантійській традиції, гарна й поважна, вільна від барокового балясту чеських чи мадярських народних строїв. Заслужену славу здобули собі в нас полтавські, чернігівські, буковинські, гуцульські й яворівські вишивки, багаті своїм рисунком, а буйні кольоритом. Неменше манять око білі гапти Полтавщини, Снятинщини (головно з Русова), або дуже оригінальні, а мало відомі — поліські.

Оскільки вишивки є поширені в усіх краях Европи, то килимарство має на нашому континенті лише кілька центрів, до них належить

Скандинавія, Україна, Кавказ, Румунія та Балкан, а залишки його остались ще в Еспанії та в Італії. Дивлячись на килими північних країн, помічуємо знову схожість, яка виступає між килимами південної Швеції та українськими. Бачимо в них дуже подібні геометричні мотиви і такі самі стоновані краски (як напр. на подільських килимах). Також у Норвегії переважає геометрична орнаментика, ніжний кольорит, узори здебільшого дрібні, зближені до наших. Еспанські килими мало інтересні, зі слабо розвиненими декоративними елементами, зате португальські вироблені під оглядом рисунку й здецидовані в кольориті.

Починаючи з Італії, входимо в близький нам світ східного мистецтва. Італійські тканини нагадують доволі часто гуцульську, або подільську низинну вишивку, з тією хіба різницею, що в італійських виступають іноді звіринні мотиви. Балкан і Мала Азія це немов поріг для поширювання килимарського виробництва на Сході Европи. Як тільки з грецькими можна порівнювати українські вишивки, так лише Балкан і Кавказ ривалізують із нашими килимами. Прегарно скомпоновані взори, логічна ритміка, ніжність красок — ось прикмети балканських килимів.

Килимарство в Україні має за собою дуже давню традицію. Тут перехрещувалися впливи Візантії (звані шовкові й золототкані паволоки) та Азії з тамошньою буйною орнаментикою, багатством кольориту й великим технічним досвідом. Найстаршу літописну згадку про килими в Україні находимо під р. 997, а в XVII в. дійшло воно до найвищого ступня розвитку. Українські килими визначаються винятковим багатством декоративних форм, високим розумінням композиції, та цілою скалею барвистих зіставлень. Поруч килимів продукують у нас і верети, перемітки, рядна, крайки, плахти й запаски — ці речі теж загально відомі.

Ганчарські вироби, так як вишивки, належать до найбільше поширених предметів народного мистецтва в цілій Европі. Під цим оглядом має наш континент дуже давню традицію, кераміка була розвинена вже в доісторичній добі, а спеціяльно в Україні досягнула в епосі т. зв. трипільської культури винятково високого рівня. Розвиток европейської кераміки поступив ще дальше після винаходу порцеляни в Німеччині з початком XVIII в. До тої пори порцеляну спроваджували з далекого Сходу, китайці й японці зберігали свій винахід у тайні, і тому ці вироби були оцінювані на вагу золота. Щойно в XVIII в. вдалося німцеві Йоганові Бетґерові відкрити порцеляну, яка в нічому не поступилася перед японською. Він заснував першу фабрику в Майсені, і щойно згодом оце виробництво поширилося у Франції й Англії. Очевидно, сама порцеляна не належить до предметів народного мистецтва, але її продукція мала посередній вплив на розвиток кераміки в поодиноких краях, зокрема в Німеччині.

При перегляді кераміки в Европі, бачимо й на тому полі в Швеції деяку схожість тамошніх зразків з українськими, вони нагадують ганчарство зазбручанського Поділля. Це явище, яке так часто повторювалося вже при вишивках і килимах, є потвердженням культурних і політичних взаємин Скандинавії й України за княжих часів. Німецька кераміка займає одне з передових місць, вона виконана під оглядом технічним, форми й кольориту дійсно зразково. Південно-німецька відзначається ще й гарним рисунком (із перевагою рослинних елементів) та широкою скалею барвистих ефектів. Окремий тип творить швайцарська кераміка з дуже дбайливим розписом, легка у формі, з непересічними кольористичними вальорами. У високомистецьких узорах переливається ціла скаля гармонійно зіставлених тонів, починаючи від синіх (чим нагадують японські вази), дальше червоних, зелених, аж до ґами темних красок.

Це одна з наших найстарших піонерок жіночого руху в Канаді **Осипа Чепесюк.** Про неї ми згадали у ч. 4, де було зроблено похибку у прізвищі, яку оце справляємо, а нашу піонерку щиро вітаємо.

Редакція

КВІТИ НЕЗАБУТНІМ

У незабутню пам'ять моїх дорогих родичів, бл. п. Євгенії й Івана Гарбачевських, складаю $20.00 на журнал „Промінь".

Люба Гіль, Джексон Гтс., Н. Й.

— — — — —

Кладу нев'янучий вінок у першу річницю моєї дорогої мами, бл. п. Марії Грицак з Овкбурн, Ман., яка упокоїлась 5 лютого 1976 року, в її пам'ять засилаю $10.00 на журнал „Промінь".

Дочка Маргарита Ременда і родина, Вест Ванкувер, Б. К.

— — — — —

У 18-ту річницю смерти мого незабутнього мужа, бл. п. Йосипа Ременди, який відійшов у вічність 4 травня 1959 року, в його світлу пам'ять складаю $10.00 на журнал „Промінь".

Маргарита Ременда, В. Ванкувер

— — — — —

На свіжу могилу нашого приятеля, піонера і члена нашої церкви, бл. п. Петра Човганюка, який упокоївся на 98-мім році свого життя, замість квітів засилаємо $10.00 на „Промінь" (Поправка до ч. 3 з березня).

Від членок відділу ім. Х. Кононенко, Блейн Лейк, Саск.

— — — — —

Замість квітів на могили моїх дорогих — дочки бл. п. Славки Майнерик (Торонто), і мого мужа і батька, бл. п. Гавриїла Гарасима, в їх світлу пам'ять складаю $10.00 на журнал „Промінь".

Дружина і мама Анастасія Гарасим, Тандер Бей, Онт.

— — — — —

Складаю нев'янучі квіти на могили моїх дорогих родичів, які відійшли у вічність в Україні — тато Дмитро і мама Марія Бойчуки, також дорога сестра Настя Романюк, яка упокоїлась в грудні 1976 року, у їх світлу пам'ять складаю $20.00 на журнал „Промінь".

Дочка і сестра Анна Боєчко

— — — — —

У п'яту річницю смерти моєї дорогої мами, бл. п. Параскевії Івахненко, яка упокоїлась в Україні 21 квітня 1972 р., складаю китицю пев'янучих квітів і засилаю $10.00 на журнал „Промінь".

Остались горем прибиті дві дочки — одна в Україні, одна в Канаді, два зяті, 6 онуків і двоє правнуків. Хай Тобі, найдорожча Мамо рідна земля буде легкою.

Надя Гаврилик, Чатам, Онт.

— — — — —

Складаю нев'янучі вінки у світлу пам'ять моїх дорогих родичів — бабуні, бл. п. Єви Придиби, тата Максима і мами Марини Козак, замість квітів складаю $15.00 на журнал „Промінь". Покійним Вічна пам'ять.

Анна Вишневецька, Вінніпег

— — — — —

У світлу пам'ять нашого дорогого синочка Ореста, який упокоївся 24 червня 1939 року, дорогих родичів Івана і Параскевії Палилик, що упокоїлися — тато 8 травня 1959, мама 26 лютого 1968 року, складаємо $15.00 на журнал „Промінь".

Стефан і Юлія Чаглей, Едмонтон

Складаємо китицю нев'янучих квітів на свіжу могилу нашої дорогої і довголітньої членки бл. п. Марії Солован, яка упокоїлась в м. березні 1977 р., в її світлу пам'ять складаємо $10.00 на журнал „Промінь". Мужові покійної п. Солованові, їхнім дітям і всій родині висловлюємо сердечне співчуття.

Вічна їй пам'ять.

Членство відділу Союзу Українок при Катедрі Св. Івана в Едмонтоні

— — — — —

Замість квітів на могили наших дорогих Матерів — бл. п. Анастасії Григорчук і бл. п. Домцелі Пелихатої, з теплою згадкою у День Матері, складаємо $25.00 на журнал „Промінь".

Марія і Михайло Григорчуки, Етелберт, Ман.

— — — — —

Складаю китиці нев'янучих квітів у світлу пам'ять моїх ніколи незабутніх дорогих рідних, які колись жили і втішалися цим гарним світом і з теплою згадкою про них складаю дари на журнал „Промінь".

У пам'ять моїх родичів — мами Олени і батька Стефана — $25.00.

Мого чоловіка Василя Пуцентело — $25.00.

Мого брата Володимира, який згинув на війні — $20.00.

Моя сестра, яка померла в Торонті — $20.00.

Мій перший чоловік Іван Батанський, який згинув на війні в американській армії — $20.00 (його син Іван Батанський живе в Едмонтоні).

У пам'ять Павла Ткачука мого дружбу, який помер у Саскатуні — $10.00. Покійним Вічна пам'ять!

Іванна Пуцентело, Едмонтон

— — — — —

В першу річницю смерти бл. п. Оксани Сироїд з Ванкуверу, Б. К. відправлено Панахиду та згадуючи і шануючи її за великий вклад в розбудову й розвиток церковно-громадського життя, складаємо китицю троянд на її могилу, засилаючи $30.00 на пресовий фонд „Променя", що його покійна високо цінила.

Вічна їй пам'ять!

Згадуючі — М. Богдан, Л. Кут-Шевчук, А. Крупка, М. Мурин, А. Мойсюк, К. Бублик (д-ка), Ванкувер

— — — — —

У світлу пам'ять мого ніколи незабутнього мужа, батька і дідуня, бл. п. Стефана Гаргари, який упокоївся в січні 1974 р., складаю нев'янучий вінок і засилаю $15.00 на журнал „Промінь". Хай пам'ять про Покійного буде завжди між нами.

Дружина Текля, діти — Катря, Богдан і внуки, Н. Бетлфорд, Саск.

— — — — —

У першу річницю смерти мого дорогого мужа і батька, бл. п. Володимира Борси, який упокоївся 25 квітня 1976 року, складаю в його світлу пам'ять $10.00 на журнал „Промінь".

Дружина Розалія і діти, Саскатун

— — — — —

У пам'ять мого дорогого сина Ореста Москалика, який у другій світовій війні пропав без відомости 11 травня 1944 року, жертвую $10.00 на журнал „Промінь".

Анна Москалик, Вінніпег

У світлу пам'ять дорогих і незабутніх родичів — бл. п. Миколая й Анастасії Ілюк, Сондавн, Ман., які упокоїлися — тато 30 січня 1950 року, а мама 18 лютого 1975 та двох братів — Теодора, який відійшов у вічність 28 березня 1975 і Ґеоргія — 10 жовтня 1976 р. в Арбакка, Ман., засилаємо $40.00 на журнал „Промінь".

Марія й Євген Вавринюк, Едмонтон, Альберта

— — — — —

Кладу ніколи нев'янучу квітку на могили моїх дорогих кумів, Михайла і Катерини Материнів, яких Господь покликав до Себе, у їх світлу пам'ять засилаю $10.00 на журнал „Промінь". Покійним Вічна Пам'ять.

Анастасія Бабляк, Вердон, Кве.

— — — — —

Складаємо китицю нев'янучих квітів на свіжу могилу бл. п. Петра Пауша, заслуженого працівника на ниві народній і церковній в рідному селі і в Канаді, який упокоївся в Едмонтоні 5 квітня 1977 року, в його світлу пам'ять складаємо $20.00 на журнал „Промінь".

Дорогій дружині Стефанії, дочці Лидії, синові Борисові, зятеві Данилові, невістці, внукам і правнукам, сестрам Марії, Насті і Анні в Україні вислолюємо глибоке співчуття.

Павліна Ільків з родиною, Едмонтон

— — — — —

Відділ ім. О. Кобилянської в Мазепа складає нев'янучий вінок на свіжу могилу довголітньої щирої працівниці і почесної членки, бл. п. Катерини Ягольницької, яка відійшла у вічність 11 січня 1977 р., в її світлу пам'ять складаємо $25.00 на журнал „Промінь". Родині Покійної висловлю,мо сердечне співчуття.

С. Король, голова **О. Маковська,** секр.

У світлу пам'ять нашої любої приятельки, бл. п. Марії Пушкар, у третю річницю смерти, яка відійшла несподівано, кладу нев'янучу квітку і засилаю $5.00 на журнал „Промінь". Покійній Вічна Пам'ять.

Анастасія Бабляк, Вердон, Кве.

— — — — —

Замість квітів на могилу мого дорогого мужа, бл. п. Корнила Андріящука, який упокоївся 1 червня 1961 року, у той незабутній сумний день для нас, складаю $5.00 на журнал „Промінь".

Марія Андріящук і дочка Орися Софія з родиною, Ту Гилс, Альберта

— — — — —

У 25-ту річницю смерти мого дорогого мужа, бл. п. Василя Саламандика, складаю нев'янучий вінок і засилаю $10.00 на журнал „Промінь".

Дружина Параня Саламандик, Едмонтон

— — — — —

У першу річницю мого дорогого мужа і батька, бл. п. Дмитра Васильовича, який відійшов від нас 30 березня 1976 року і залишив нас у глибокому смутку, засилаємо $10.00 на нев'янучий вінок. Спи, дорогий мужу і батьку, а в наших серцях ти все з нами.

Дружина Емма, дочка Одарка і зять Богдан, Волей, Б. К.

— — — — —

У 15-ті роковини смерти мого чоловіка, бл. п. Николи Михасіва, який упокоївся 19 травня 1962 року, складаю нев'янучий вінок і в світлу пам'ять Покійного засилаю $15.00 на журнал „Промінь", якого він оцінював і був прихильником Союзу Українок.

Дружина Стефанія Михасів, Кемсек

НЕ ЛАЙТЕ КРОПИВУ

З цією рослиною, певно, на власному досвіді познайомився кожний. Її „непривітні" властивості знаходяться у мурашинній кислоті, що наповнює тоненьке волосиння на листях і стеблах.

За вмістом цінних органічних спонук кропива — чи не найбагатша серед інших дикоростучих трав. Насамперед це справжній полівітамінний препарат: у листках кропиви є вітаміни С, В, К та провітамін А (каротин). Крім того в ній чимало білків, є й дубильні речовини. Дуже цінний і хролофіл, який не руйнується навіть при кип'ятінні. Отим і відрізняється кропивовий борщ від щавлевого.

Застосовують кропиву з давна при різноманітних хворобах. Користуються переважно свіжою рослиною. Сучасна медицина застосовує листя кропиви. У вигляді настою (15 гр. листя на склянку окропу) п'ють по столовій ложці тричі на день або й частіше при легеневих, ниркових, маткових та кишкових кровотечах (як кровоспинний засіб). З цією ж метою користуються й рідким екстрактом кропиви разом з екстрактом деревію.

Препарати кропиви посилюють зсідання крові, збільшують процент гемоглобіну і кількість червонокрівців звужують кровоносні судини.

У Франції й Німеччині препарати кропиви рекомендують як засіб для зміцнення волосся. Для цього готують настій з сухого листя: одну столову ложку його заливають склянкою окропу і настоюють як чай. Змиту голову змочують настоєм, злегка втирають в шкіру. Голову після цього не витирають. Курс лікування триває кілька місяців з перервою в один-два тижні.

В народній медицині Білорусі відвар всієї рослини п'ють при головному болі, малокрів'я, гастриті, туберкульозі легень, грудних болях і водянці. Відвар трави з медом або цукром п'ють для поліпшення роботи серця, печінки й нирок, а відвар кореневища — від коклюшу. Настій, або чай з квіток кропиви вживають при діябіті. При ревматизмі хворі місця натирають листям кропиви, бо діє вона як сильний подразник.

Маючи в собі стільки поживних речовин, кропива є цінною харчовою рослиною. Збирають молоді стебла, що з'являються на провесні одними з перших. Зелений борщ з кропиви не тільки смачний, але й дуже корисний, як полівітамінова страва. Варто зробити й пюре з молодих листків. Для цього добре перетирають до однорідної кашки і додають за смаком олію, зелену цибулю, сіль, перець та круто зварене яйце. З тушкованої кропиви можна готувати ікру до картопляних страв. Про запас на зиму можна квасити так само як капусту.

Споживаючи різні страви з кропиви, кожен може зміцнити своє здоров'я. Саме такий спосіб вживання кропиви є найбільш успішний з погляду медицини.

Гр. Смик, кандидат біолог. наук

ВІДДІЛ ДЛЯ ДІТЕЙ

РОЗДУМИ У КУТКУ

Мене Миколою звати. І я не люблю стояти в кутку, а люблю морозиво. А ще мені подобається мріяти, як виросту і стану дорослим. От здорово буде! Я великий, з вусами, як у тата, з портфелем жовтим. А от чому, скажіть, діти дорослими стають, а дорослі дітьми — ні? Хіба це справедливо? Ти весь час маленький, ще виростеш колись — треба і ясла, і дитсядок закінчити, і навіть школу, а вони все великі та й великі — і мама, і тато, і бабуся з дідусем. І всі тобі наказують — як це тато каже — використовують своє службове становище. Миколо — те, Миколо — се, почисти зуби, зодягни панамку, а то сонце голівку напече, з'їж іще ложечку за дідуся. А чого це я маю все робити? Бабуня ж татові каже — як не платять гроші — то не роби. А гудіти як паровоз не можна, бо квартира не залізнична станція, мама говорить.

Я бігаю, а тато каже, краще б я не шумів у квартирі, а на балкон ішов. Мама сердиться: дитина — це вони мене так завжди кличуть — може з балкона випасти. А дідусь за тата заступається, а за маму — бабуся, і вони так голосно кричать, що сусіди до нас стукають і питають, чи не увірвались до нас грабіжники. Але тато з мамою не чують, а я сусідів заспокоюю тим, що то всього-на-всього мене виховують. Їм усе можна. А як я з кимось у дворі посварюсь та поб'юсь, як от сьогодні, і повертаюсь додому з синцем, то одразу іду в куток, бо все одно поставлять.

Ех, якби хоч не надовго стати раптом дорослим, а щоб мама, тато і дідусь з бабусею

маленькими побули, щоб, як бабуся каже, у мою шкуру влізли, а я — в їхню. Я б тоді на роботу ходив у татовому капелюсі і черевиках 43 розміру і там газети читав би та кросворди розв'язував або в садку з пенсіонерами козла забивав, як дідусь. А тата з мамою — до ясел би відвів, ще й у наймолодшу групу, до Галини Петрівни, вона сувора, весь день ходили б тато з мамою, тримаючись за руки, а не видиралися б на дерева і в калюжу не лізли. А якби вони руки забрудили — вона б їм дала! А тільки б вони додому, я б їх умиватися повів — і все примовляв би, як мама:

— Ах ти, порося невмиване. І де це тебе носило?

Або як тато:

— Чи ти землю рив носом, чи що?

А дідуся з бабусею я б без панамки нікуди не пустив. Дідуся з ложечки годував би — цілісінький день, з ранку до ночі — оцю ложечку за маму, а цю за тата, а цю за дідуся, а цю за півника — ку-ку-рі-ку! А цю — кря-кря — за качечку, а цю — за козенятко — бе-е-е! А як не буде їсти, то я — бамц! — і телевізор вимкну. Хай знає, що треба старших слухатись. А то — бач — розбестився малий. Ну, їж, дідусю, їж, а я тобі фокус покажу, їж, а то не виростеш, так маленьким і лишишся. А ти, бабусю, куди полізла, що ти там не бачила в банці з варенням, і не тицяй, будь ласка, у варення пальцем, і пальця в рот не клади, ну, що за діти пішли! А коли я читатиму газету в татовому кріслі, то теж окуляри надіну, і коли тато буде бігати і крутитися біля крісла, гримну на нього:

— Оцей шалапут не дасть і хвилинки спокою...

А якби тато побився з начальником свого відділу, або з директором і прийшов би з синцем, то я б усіх їх у куток. І щоб стіну не колупали пальцями, а стояли, руки опустивши. І не дихали. А якби мама з сусідкою Григорівною побилися — то я б їх в інший куток — і щоб не розмовляли там, і не рюмсали, а думали просвій вчинок, який він поганий, негідний. А поки не подумають і не зрозуміють, то щоб не йшли з кутка.

Хтось мене кличе наче? Чи мені здалося? А-а, то татусь запитує, чи подумав я над моєю поведінкою. Чому я мовчу? Чому не відповідаю? Це чому ж не відповідаю? А хто ж оцю гумореску написав? У ній — усі мої роздуми в кутку, щоправда, викладені через двадцять років.

Борис Вовк

Синій день

— Спати, спати час, Оксано!
— Ще, матусю, дуже рано!..
— Ні, вже ніч, поглянь лишень.
— Це не ніч, це синій день!..

М. Петренко

ОСІННІЙ БАЛЬ В ЕДМОНТОНІ

Осінній Баль 1976 року відділу Союзу Українок при Катедрі св. Івана в Едмонтоні відбувся в Авдиторії Катедри 6 листопада. Головою комітету була пані Доня Ковалишин, а заступницею пані Маріянна Маковська.

Кожного року комітет вибирає іншу тему на Осінній Баль. З нагоди 50-ліття відділу при Катедрі св. Івана, комітет рішив мати українську тему з відповідною вечерою та декораціями і назвав її — „Ювілейний Баль". Білети на баль були в кольорі золотого паперу, а виконані темно-синім друком артистичного оформлення бл. п. Вадима Доброліжа. Білети продавались по $12.50 від особи.

Вечір почався гостинною годиною від 6:30 до 7:30. Пані Емма Верхомин і пані Катерина Міськів доглядали книжку гостей, а СУМКівці подавали смачні закуски, наколи гості входили до залі.

Господар імпрези, п. Дмитро Маковський запросив усіх гостей до вечері в годині 7:30. Прот. о. О. Хом'як провів молитву. Перед вечерою відбулася коротенька програма, коли господар покликав до привіту гостя, мейора міста Едмонтону, п. Тері Кевена. Пан мейор гарно й змістовно привітав усіх присутніх і, з нагоди 50-ліття відділу при Катедрі св. Івана, він вручив гратуляційну грамоту голові відділу пані Василині Бойко. Далі слідувала хвилина мовчанки у пам'ять бл. п. Василя Гавриляка, який відійшов у вічність рік тому.

Згодом, гості приступили до смачної вечері, яка була приготовлена під керівництвом пана Марвина Каренька і пані Марії Тодорук. Меню складалося з таких страв: печеннія з підливою і начинкою, битки з підливою і печерицями, капуста з ковбасою, налисники, буковинська начинка, волинська риба, студинець, вінегрет із фасолі, салати, баба з румом.

Заля була удекорована рушниками, а також кошиками повними зерна. На столах золотого кольору були накривала і сині серветки, вази, повні осініх квітів, а на середині колач і сіль.

Головний стіл був удекорований срібними свічниками, на яких були

Комітет Осіннього Балю: перший ряд зліва направо Мирослава Фербей, Дмитро Маковський, Арлін Василинчук, Доня Ковалишин, Діяна Фик, Марвин Каренько, Маріянна Маковська; другий ряд — Ілюся Чорнел, Діяна Тодорук, Варвара Верхомин, Мирослава Загарія.

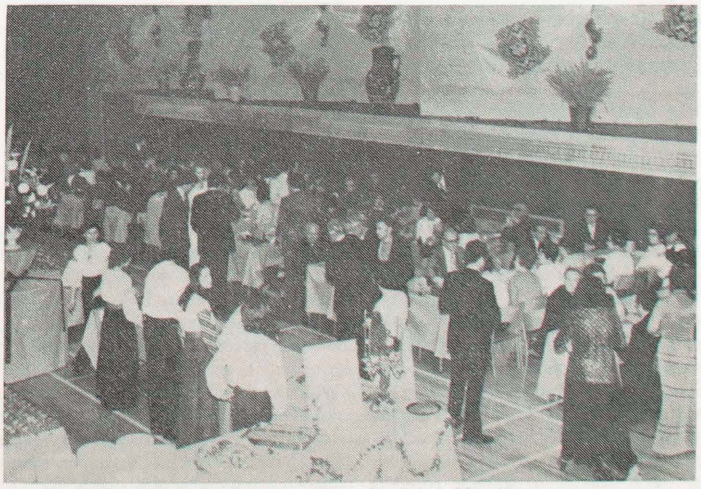

Загальний вигляд Осіннього Балю в Едмонтоні

розміщені ріжні свіжі овочі, а на самій середині стола велика ваза свіжих квітів.

По вечері була коротка програма — танцюристи ансамблю „Зірка" від парафії св. Андрея виступали а гості їх вітали гучними оплесками.

Слідувала забава-танці при оркестрі „Екос", під проводом п. Т. Боровіцького. Усі гості мило перевели час.

Доня Ковалишин, голова комітету

50-РІЧЧЯ ПОДРУЖЖЯ МИХАЙЛА І СОФІЇ ОХІТВ
Келовна, Б. К.

Дня, 21-го листопада 1976 р. п-во Михайло і Софія Охітви святкували 50 літ свого подружжя. При участі своїх дітей і близької родини вони чулися щасливі і дякували Богу, що дожили разом тої щасливої хвилини.

Михайло народився 21-го листопада 1903 р. в околиці Донвел, Саск., а Софія народилася в околиці Прудгом, Саск., 1910 року, в родині Гринюк.

21 листопада 1926 року вінчає їх прот. Василь Кудрик. Слідуючі школи, де Михайло учив, були: Озаренко, Форест Ґров, коло Мічам, Саск., Поплар Спрінгс коло Канори і Дейзі школа в околиці Ватсон, Саск. Учні в кожній школі брали активну участь в українськім житті при церкві. Софія належала до Жіночого Товариства, а Михайло в церковній громаді був диригентом і дяком. Приготовляли концерти на різні свята.

В Поплар Спрінгс школі Михайло дістає від інспектора шкіл і від Президента Саск. університету великі признання, як один з кращих учителів.

Під час Учительської Конвенції 1929 р. дістає першу нагороду в сумі сто долярів за спів його школярів і також першу нагороду за фізичні вправи школярів.

У Виммерській парафії, Софія включається до заряду Жіночого Товариства і разом з чоловіком помагають членам громади збирати фонди на будову церкви. В цей самий час купують фарму. Члени громади за їх щиру працю помагають виорати і засіяти фарму. Тут вони прожили до 1937 року. В 1938 році дістають призначення до школи в Перівей коло Бруксбі, Саск. і там знову прилучуються до церковної громади коло річки Керот Ривер.

П-во Михайло і Софія Охітви

1940 року вертаються до Канори, де відкривають крамницю споживчих продуктів. Тут знову записуються в члени церкви і Товариства. Михайло помагає в Недільній школі, а Софія включається до заряду Жіночого Товариства. Через короткий час Михайло дістає роботу в Елевейторі купувати збіжжя, а Софія з сином Євгеном наглядають за бизнесом.

1947 року продають крамницю в Канорі і купують велику крамницю в Стінен, Саск. Тут, при помочі кількох свідомих людей, організують Православну громаду і збирають фонди на будови церкви. При помочі членів громади в Гаєс (спочатку яку очолювали покійний вже Василь Тацюк і Андрій Стефанюк), організують церковний і народний хор під диригентурою Михайла Охітви. Цей хор дав почин до українського розвою в тих околицях.

Софія організує в Стінен Жін. Товариство, яке ще й тепер тішиться своїм здобутком.

1954 р. Охітви продають крамницю в Стінен і Михайло вертається учителювати. Учить через два роки у Виммер, один рік у Виммер, один рік у Мічам, а потім переходить до школи Снятин, околиця Ст. Джуліян. Тут вони обоє прожили щасливо аж до 1967 р. Був це кінець його учителюванню. В Ст. Джуліян Софія була головою Жіночого Товариства впродовж семи років, а Михайло провадив церковним хором цілий час свого побуту в Ст. Джуліян.

Наймиліші їхні спомини є з перебування в Сейнт Джуліян.

1967 р. переїджають до Саскатуну, де Михайло стає тростом Катедри в Саскатуні.

1972 р. продають свій дім в Саскатуні і їдуть до Ванкуверу, Б. К.

1973 р. переходять до Чиливек, де перебирають роботу управителя в Православнім Домі для Старших горожан.

Тут вони далі беруть активну участь: Софія в Жіночім товаристві, а Михайло як диригент і дяк.

1975 р. лишають Чиливек і переносяться в Келовну, де тепер мешкають на відпочинку. Тут знову стають членками церкви, а Софія входить до заряду Жіночого Товариства.

Панство Охітви мають троє дітей. Найстарший Євген, дуже добрий скрипаль у Ванкувері. Довгий час працював в банку, а тепер в Ріл Естейт фірмі; доктор Орест учителює в Ріджайні, Саск.; Надія учителювала в Німеччині впродовж двох років, цього року повернулася назад і учить в Саскатуні. Вона має ступінь В. А.

Приятель

СВЯТО ГЕРОЇНЬ І ПОСВЯЧЕННЯ ПРАПОРУ
НОРТ БЕТЛФОРД, САСК.

В неділю 27 лютого ц. р. відділ ім. Олени Пчілки влаштував роковини українських героїнь.

В церкві, після вечірні, о. М. Стеценко відслужив чин посвячення прапору С.У.К., що його набула для нашого відділу пані Текля Гаргара, а також відслужив панахиду за українських героїнь.

Після молитви всі зайшли до церковної залі, щоб продовжувати свято, яке відкрила голова відділу пані К. Друль. Вона привітала присутніх і подякувала пані Гаргарі за такий гарний дар у формі прапора.

Адв. С. Друль виголосив доповідь про Олену Телігу, а пані С. Лазорович прочитала реферат про Лесю Українку.

Кінцеве слово і заклик до збірки на „Промінь" виконала М. Гарасимів, зібрано $39.25.

При смачній перекусці, яку подали членки, всі учасники при річевій розмові і добрім настрою закінчили вечір відспіванням українського гимну.

Марія Гарасимів,
реф. „Променя".

СВЯТО 50-ЛІТТЯ С.У.К. В КЕЛОВНА, Б. К.

Відділ ім. С. Стечишин при громаді Петра і Павла святочно відмітив 50-літній ювілей Союзу Українок Канади разом із Святом Книжки. Імпреза ця відбулась 26 листопада 1976 року в парафіяльній залі, переповненій громадянством та учасниками.

Заля на це свято була гарно удекорована: на передній стіні виднів тризуб, посередині уміщено гарно нарисований смолоскип і напис 50-ліття від 1926 — 1976. По боках висіли прапори. Опрацюванням цієї декорації зайнялось п-во Воробець.

На залі передній стіл був застелений вишитим українським обрусом. На правому кінці лежав ювілейний торт у формі книжки, удекорований свічечками, посередині стола лежала Біблія і коло неї гарні квіти. На лівім кінці стола була виставка журнала „Промінь", українські часописи і видання Союзу Українок Канади.

За головним столом засіли — голова відділу Дора Марцишин, прот. о. Микола Мороз, секретарка Зеновія Талпаш і культ.-освітня референтка Анна Воробець. Програма імпрези складалася з двох частин, яку відкрив хор співом „О, Канадо", а так голова привітала гостей.

Точки програми на Свято Книжки: сумківка Д. Ворончак відограла на бандурі дві пісні, сумківці виступали в хорових співах, українських танках, а маленькі діти рідної школи відспівали „Журавель".

Ювілейна частина складалась з таких точок — голова громади п. Ізидор Ворончак склав привіт і побажання організації Союзу Українок та місцевому відділові, жіночий хор відспівав одну пісню, а так був виступ мандол. оркрестри під проводом пані Наталі Іванишин. Головну доповідь виголосив о. М. Мороз і хор відспівав церковний гимн.

Слідувала церемонія краяння ювілейного торта, а по цім співом „О Україно" і „Боже щасти" закінчено програму. По цім слідувало чайне прийняття.

Зеновія Талпаш

СВЯТО ЛЕСІ УКРАЇНКИ І ВІДЗНАЧЕННЯ ЧЛЕНОК У ДАВФИНІ

На знимці: зліва направо Катерина Демків, Юзефа Лазарук, пані Грицай і Катерина Самець.

В неділю 27 лютого ц. р. в залі української православної авдиторії о годині 2:00 по полудні відбувся концерт присвячений роковинам нашої патронки, поетеси Лесі Українці і разом з тим відзначення двох членок — надано почесного членства пані Юзефини Лазарук, матері нашої диригентки Галі Лазарук Гендерсон, та відзначення за 25-літню працю двох членок пань — Катерину Самець і Катерину Демків за їх відану працю в наших відділах Союзу Українок Канади. Пані Марія Андрейчук вручила грамоти Союзу цим двом ювіляткам, а голова пані Грицай удекорувала їх корсажами. Пані Юзефина Лазарук була раніше відзначена за 25-ліття.

По цім слідувала святочна програма роковин Л. Українки під управою пані Е. Підлипної. Вступне слово виголосила голова відділу пані Розалія Грицай. Жіночий хор під управою Галини Гендерсон відспівав „Колискова" і „Червона калина". Дві пісні — „Садок вишневий" і „Червона рута" відспівав молодший і старший СУМК. Вероня Гром і Розалія Марунчак рецитували дві поеми Лесі Українки.

Слідувала цінна доповідь про життя і творчість Лесі Українки, яку виголосила пані Галина Лазарук-Гендерсон. Кінцеве слово о. Є. Стефанюка закінчувало наше подвійне свято, яке своїм ідейним змістом кріпить наші сили до дальшої культурної і громадської праці. Обидва гимни закінчували програму нашого щорічного святкування. По цім господині дали чай та перекуску.

Анна Чайковська

СВЯТО ЛЕСІ УКРАЇНКИ ГАМІЛЬТОН, ОНТ.

Старанням культурно-освітнього комітету відділу ім. Лесі Українки у Гамільтоні, у понеділок 21 лютого 1977 року, відбувся Святочний вечір, який був присвячений патронці нашого відділу поетесі Лесі Українці.

О годині 7:00 вечора у залі Собору Св. Володимира прибуло багато членок відділу. Програму свята відкрила вступним словом пані В. Логин, яким вкоротці пояснила значення цього вечора, який був скромний але святочний.

Першою точкою на програмі пані Н. Пеннюк прочитала вірш „До товаришів", пані А. Грицик прочитала „Контра спем сперо". Учениця 6-ої кляси, Ганнуся Бал, гарно віддеклямувала „Літо краснее минуло".

Святочну доповідь відчитала пані В. Логин, про молоді літа славної поетеси Лесі Українки, її творчість та її життєвий шлях.

Голова програмового комітету пані Галя Липка прочитала „Свята ніч". „На чернечій горі" читала Галя Козак та Галя Олексюк „Забуті слова".

На закінчення голова відділу пані Н. Бал подякувала пані В. Логин за приготовлення програми, усім виконавцям, та присутнім. Рівночасно

звернулась з закликом, щоб реф. „Променя" пані У. Криворучко провела збірку на пресовий фонд журнала. Збірка принесла $38.00.

Свято закінчилось гостинним чайним прийняттям.

Уляна Криворучко, реф.

СВЯТКУВАННЯ 50-ЛІТНЬОГО ЮВІЛЕЮ С.У.К. ВІДДІЛОМ КН. ОЛЬГИ

ВЕРНОН, Б. К.

З початком 1976 року, відділ серйозно застановився, щоб відсвяткувати згаданий ювілей. В місяці липні за порозумінням і дозволом дирекції міського музею, комітет мистецтва, який складався з добр. О. Мороз, Анастазії Микитюк і Йоани Наконечної, готуючись до свята, при вході до музейного будинку впорядкував скляну кімнату, яка служить спеціяльно для надзвичайних вистав. Дивлячись крізь скло, відвідувач міг приглянутись до кожної речі, вміщеної в кімнаті.

Вміщені, артистично впорядковані речі, були такі: посеред кімнати стояли три вбрані моделі в українських строях. Зліва стрій гуцульський, посередині полтавський і молода жінка в буковинському одязі зацікавлена у своєму прядеві. На задній стіні, прибраній українським вишитим рушником — образ Лесі Українки. Решта речей артистично розложені; сніп пшеничний, колач і сіль, коровай, гардани з срібними грішми і коралі, тайстра, килими, цимбали, писанки й інше.

Тому, що ця вистава була літною порою, коли багато туристів переїжджають, одержано кілька листів признання.

Вистава мала тривати один місяць, але, з огляду на надзвичайне зацікавлення публіки і туристів, музейна дирекція попросила, щоб наш комітет продовжив виставу ще на два місяці. І заки заберуться речі, щоб наш комітет пояснив ціль і подав короткий огляд історії нашої організації з виясненням про виставлені речі. Це було взято на стяжку і передано по телевізії два рази. Виступали від комітету пані Анастасія Микитюк і Йоанна Наконечна.

Програмове свято відбулося в народньому домі вечером 14 **листопада.** Складалась вона з двох частин; — Свята книжки і частина ювілейна. Приготуванням програми зайнялися Євдокія і Петро Чайковські.

Заля була вдекорована відповідно до свята. По середині залі був прибраний стіл, на якому стояв мальований від руки великої форми смолоскип і Ювілейний Торт. По боках — квіти і розложені книжки. Заля була заповнена місцевими і подальшими гостями.

Програмою управляла пані Анастасія Микитюк. Відповідне вступне слово виголосила голова Жіночого Товариства — пані Л. Кучер. Діти рідньої і недільної школи відспівали „О, Україно!". „Світ Велика Школа" деклямувала Д. Страйкер. Танець „Козачок" танцювала Катерина Ґрамяк. Пісню „Ой Весно" відспівав жіночий хор. Діти відспівали пісню „Казала мені мати". Реферат на Свято Книжки читала пані Соня Винничук.

Ювілейна програма складалася з пісні „Як то любо", яку відспівали діти. Катерина і Данило Николик танцювали „Коломийку", а танець „Гуцул" відтанцював Данило Николик. Ювілейну доповідь відчитала пані Йоанна Наконечна. Кінцеве слово промовив о. Н. К. Мороз.

На закінчення жіночий хор відспівав гимн Союзу і „Боже, щасти".

Ювілейне святкування закінчилося чайним прийняттям з роздаванням ювілейного торту.

Комітет Мистецтва

Членки відділу ім. Кн. Ольги у Вернон під час ювілейного святкування 50-ліття Союзу Українок Канади.

БЛ. П. КАТЕРИНА ЯГОЛЬНИЦЬКА
Канора, Саск.

11 січня 1977 року несподівано перейшла у вічність бл. пам. Катерина Ягольнницька. Ця вістка болюче вразила не тільки ближчу родину, але всіх хто знав покійну Катерину.

Катерина народилася 15 липня 1906 р. в околиці Мазепа — в родині Павла і Євдокії Кибів. Там виростала і ходила до школи Мазепа. Обоє батьки були побожними і активними членами Української Греко-Православної Церкви в Канаді і вона виростала в національній свідомості і любові до всього рідного. Вона одна з початкових піонерок членок т-ва ім. О. Кобилянської, що було зорганізоване 1926 року в Мазепі.

1927 року Катерина вийшла заміж за Августина Ягольницького, також з Мазепської околиці і тут вони фармерували. 1970 році родина перебралась до Канаори.

Покійна любила читати часописи, журнали і теперішній журнал „Промінь". Як перебрались до Канори відразу стає членкою жін. т-ва ім. Марії Маркович і була до кінця свого трудолюбивого життя.

З нагоди святкування 50-літнього ювілею Союзу Українок Канади, відділ ім. Марії Маркович 7 листопада 1976 року відзначив покійну Катерину відзнакою з номером її 50-літньої принелажности до Союзу і ці відзнаки разом з емблемою Союзу смолоскип вложили в домовину, які були для неї, що за життя великою гордістю.

Покійна також і в Мазепському товаристві ім. О. Кобилянської, була 50-літня почесна членка до кінця свого життя. За свого життя була головою, фін. секр., брала активну участь в зборах. При церкві була в сестрицтві і скарбничкою, співала в церковнім і світськім хорі понад 40 років. Була делеґаткою на з'їзди Союзу разом з мужем і брала участь в Соборах.

З нагоди 50-літнього ювілею Греко-Прав. Церкви в Канаді 1968 року Мазепська громада вручувала грамоти початковим членам — вони обоє були відзначені, а 1971 року були відзначені за довголітнє дякування і спів у церкві.

13 жовтня 1957 оку пок. Катерина була відзначена 25-літньою грамотою Союзу Українок Канади в Мазепі.

Похоронні відправи почались в п'ятницю 14 січня о годині 7:30 вечером — о. прот. Яр. Пук і прот. В. Бойчук при співучасті дяка Степана Маковського — відправили панахиду в похороннім заведенні. Канорське Жін. Т-во. видало перекусу.

15 січня рано домовину з тілом перевезли до церкви на Мазепі, де о. Я. Пук і о. В. Бойчук відправили заупокійну Службу Божу та чин Похорону. Отець Яр. Пук у короткім слові згадав по щиру працю у громаді, і висловив щире співчуття мужові і членам родини.

Після похорону відбувся поминальний обід в Народнім Домі, який приготовило Жін. т-во. в Мазепі. Господарем обіду був о. Яр. Пук, який в коротких словах розповів про життя покійної Катерини, та висловив родині щире співчуття.

Добродійка О. Бойчук від жін. т-ва в Канорі і в Мазепі вкоротці перечитала працю і заслуги покійної Катерини. Муж Августин склав щиру подяку оо. Яр. Пукові і В. Бойчукові, дякові, хорові, жін. т-ву відділу М. Маркович і жін. тов. відділ О. Кобилянської в Мазепі за поминальний обід та всім що прийшли провести покійну в останню путь.

Покійна Катерина залишила в великому смутку мужа Августина — Модеста, Ярослава і Мирослава, три дочки: Раїну, Віру і Надію, трьох братів — Віктора, Василя і Івана, дві сестри — Ґеню Стратійчук і Ольгу Охітву, сім внуків і три правнуки.

Спи спокійно, дорога членкине. Хай рідна твоя земля канадійська буде тобі легкою, а пам'ять про Тобі вічною.

О. М.

БЛ. П. МАРІЯ ТКАЧЕНКО
Ґрімзбі, Онт.

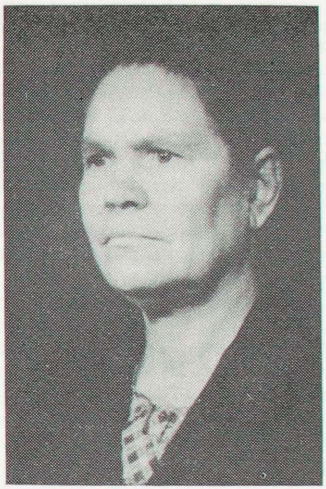

Дня 15 січня цього року, по довгій недузі упокоїлась у Бозі блаженної пам'яти Марія Ткаченко з дому Щурова.

Народилась Марія 12 червня 1896 року в Дніпропетровському, де прожила свої молоді літа, пережила революцію і все воєнне лихоліття, а там розкуркулення, голод і виселення на схід, а по другій світовій війні скитальщину. В 1951 році приїздить з родиною до Канади до міста Торонта, а в 1958 р. на овочеву фарму в Бімзвіл, де жила при синові Панасові і невістці Вірі до кінця свого життя. Залишила в смутку мужа Степана, синів Панаса і Хведора і невісток Віру і Орисю та четверо внуків яких дуже любила, сестру Єлену Жилко з родиною в Злучених Державах, 2 братів в Україні і багато приятелів які так численно прийшли попрощати її в день її відходу з цього світу. Похоронено Марію Ткаченко з церкви Св. Юрія в Ґрімзбі. Похоронні відправи по бажанню покійної служив о. д-р П. Самець і парох громади о. Т. Глуханюк.

Під час поминального обіду родина і приятелі зложили на нев'янучий вінок в пам'ять покійної 562 дол., з чого розділено на Інститут св. Володимира, Світовий Конгрес Вільних Українців, і пресовий фонд „Нового Шляху", „Вісника" та „Променя", що їх покійна читала.

Жертводавцям щира подяка, а покійній дружині, мамі і бабусі Вічная пам'ять!

Т. Д. Лиса

ЙОРКТОН, САСК.
ВІДДІЛ ІМ. О. ПЧІЛКИ

Річні збори відділу відбулися 22 листопада 1976 р. в залі „Корнейшон" в присутности 73 члекинь і одної гості. Голова відділу, Анна Кучерява, попросила о. С. Зузака, щоб провів молитву. Одно-хвилинною мовчанкою вшановано двох померших членок. Слідувало слово о. С. Зузака. Він щиро подякував жіноцтву за їхню невтомну працю присвячену для УГПЦ та для українського народу.

Звіти цілорічної праці відділу: голова Анна Кучерява, очолювала 10 місячних зборів, п'ять засідань і була присутня на 21 різних зборах церковного заряду, багатокультурности, музейних. Була делегаткою на 2 з'їздах СУС в Саскатуні. Вітала гостей при дверях на 3 чаях, вручала стипендію за українознавство. Брала участь у всіх ділянках нашого відділу як також церковних. Помагала в комітеті відвідування хворих.

Перша заступниця Анна Сіра помагала голові повідомляти про збори чи екзекутивні наради.

Друга заступниця Левайна Вінтоник очолювала базаровий комітет. Відбувся передвеликодний і осінній базар, яких вона старанно доглянула. Помагала в комітеті культ.-освітнім сполученим з державним музеєм. Заступала голову коли було треба.

Касирка Орися Василишин. З 1975 року лишилося $6,296.15, приходу у 1976 р. — $21,011.32, розходу було — $15,074.65, готівка на руках і в банку при кінці фінансового року $13,247.22. Головні пожертви відділу: на будову нової авдиторії $3,000.00 на Музейну Фундацію $1,000.00, до культурно-освітнього комітету при церковній громаді $300.00, з нагоди висвяти о. М. Залещука $75.00, на літню оселю „Тризуб" $100.00, на Народній Дім $932.90, Видавничий Фонд ім. Н. Кобринської $25.00, стипендія для українознавства $50.00, на парафіяльну хату $116.80, Саск. Пров. організаційний фонд $25.00, бюджет до Централі $305.00, інші добродійні пожертви — $72.00.

Рекордова секр. Параскевія Семенюк. Списувала протоколи зі всіх десять місячних зборів, записки з міст засідань, тримала присутність членок на зборах; за цей біжучий рік 12 членок отримали 100% присутність, 11 пропустили лише одні збори. Зготовила дописи до „Променя" і дала один привіт.

Кореспонденційна секр. — добр. Г. Зузак, прочитувала кореспонденцію на зборах. Окрім обіжників від Централі, отримано 18 листів, написала 21, заступала рекордову секр., була дорадницею у всіх справах відділу. Репрезентувала нас як делегатка на двох Провінційних З'їздах. Відвідувала хворих в шпиталі.

Бібліотекартка — Веронія Трофанюк. Відділ купив три нові книжки до складу. П'ятнадцять книжок було визичино до читання.

„Промінь" — референтка Павліна Чабан. Передплати від 19 членок від місяця грудня 1975 р. до листопада 1976 р. $132.00 на пресовий фонд зі Свята Героїнь і від членок $81.75, на нев'янучі вінці $26.00. За 1976 р. відділ вислав до журнала „Промінь" $241.75.

Членський комітет — Фіялка Станіцька і Єлисавета Вівчар. Збирали членські вкладки, помагали у приготовленню членського чаю, на якім прийнято 12 нововписаних членок. Відділ нараховує 115, з цього числа є 8 почесних, шість нововписаних, дві відновили своє членство.

Відвідування хворих — очолює Анна Денисик. Післала квіти до шпиталю 10 разів, картки співчуття 10, квіти до хати 5. Членки що прилучилися до цього комітету відвідали около 175 пацієнтів у шпиталі за минулий рік.

Винаймлення Народного Дому — Марія Королюк. Відбулось: церковної громади підприємства 7, концерти 3, жіночого Т-ва влаштування 5, похоронних перекусок 15, поминальні обіди 9, Т.У.С. замовлень 3, забави з танцями і вечерею (бафий стайл) 6, весілля 9, бенкетів що чужі замовили 3, інші підприємства (збори інших організацій, конференції, перекуски з ріжних потреб) 6, танці замовлено чужими 7, одна 50-літня Ювілейна забава з вечерею для одних наших членів — разом 74.

Соціяльний комітет — очолювала Анна Олійник; помагала Марія Королюк, Павліна Диннис, Анна Головка, працювали для слідуючого: Свяу Йорданську Вечерю, прийняття на Свято Членства, пирогове пущення, спільне Свячене, храмовий обід, День Подяки - обід, гостинний чай і перекуска по програмі 50-ліття С.У.К. з гостею пані Анастасією Шемелюк. Приготовляли страв для Багатокультурного фестивалю. Пані Олійник була присутня на двох зборах Багатокультурного фестивалю.

Культ-освітня референтка — Докія Гриньків. Помагали: добр. Галя Зузак, Марія Кирилюк, Олеся Піць, Анна Цимбаліста, Катерина Волощук, відбуто концерти на Святого Миколая, Тараса Шевченка, День Матері. Програма для нововписаних членок, панахида за всіх давніше померших членок. Свято Героїнь і Лесі Українки, відчит про Олену Пчілку. Лекції писання писанок у Народнім Домі і в одній вищій школі. Випродаж українського традиційного печива і пи-

ВАЖЛИВЕ ДЛЯ ДОПИСУВАЧІВ

У зв'язку з ювілейним роком до журнала наспіває чимраз більше цікавих звідомлень з імпрез, також різні дописи з родинної хроніки. Все це ми бажали б поміщувати за чергою і в більш стислій формі. В деяких описах є багато деталів, яких ми будемо примушені вилишити, щоб дати місце всім іншим матеріялам.

Пригадуємо, що дописи, чи то з родинної хроніки, чи з імпрез, які надіслані також до „Українського Голосу" і „Вісника", журнал не буде поміщувати. Нам пишуть читачки, що їм не цікаво читати той сам допис кілька разів, а тому, що журнал виходить лише раз у місяць такі дописи все скоріше появляються в часописах, що їх наші читачки передплачують.

Редакція застерігає собі право скорочувати дописи в міру конечности, а також пам'ятати що кольорові світлини для виробу кліш не є придатні.

Запрошуємо українських господинь надсилати до поміщення в журналі різні приписи, особливо на торти та різні печива.

Редакція

санок. При Державнім Музею Йорктонського Відділу, заходом Українських Підприємців і Професіоналістів, відбуто контест писання писанок виключно для дітей. До цього контесту покликано добр. Зузак і Д. Гриньків, бути в жюрі. Комітет приготовив виставку цінних українських вишивок, строїв і інших експонатів під час Багатокультурного фестивалю, була демонстрація писання писанок, вироблення пасок, колачів, тканя, та вишивання. Приготовлено спеціяльну програму 50-літнього Ювілею С.У.К.

Комітет мистецтва — Веронія Трофанюк, Дорис Корбут, Анастасія Лис. Працюють з культ.-освітнім комітетом. У Державнім Музеї Йорктонського Відділу, є дві українські кімнати, в яких висвітлюється піонерське життя в околиці Йорктону. Членки прибирають, умебльовують кімнати. До цих кімнат цього року докуплено шафи за склом, в яких тимчасово приміщуються цінні експонати. Комітет опікуєтьс: складом музейних річей при Народнім Домі, який начислює поверх сто речей.

Комітет Недільної Школи — Голова Єлисавета Вілан, заст. голови — Анна Гудима, секр.-касирка — Дженит Ойстрик. Учнів записано 64 на 1975 - 76 рр. Учительки: садочок — Керин і Широл Ґерман. Перша кляса — Лавра Чабан, друга — Єлисавета Крочак, третя — Євлин Кобилка, четверта — добр. Г. Зузак, п'ята — Єлисавета Білан. Учительки брали дітей колядувати, допомагали їм в концертах.

Рідна Школа — 1975 - 76 учили добр. Г. Зузак, Докія Гриньків і Василь Гриньків. Зареєстровано 30 учнів. Разом з дітьми недільної школи брали участь в згаданих концертах.

Персова референтка — Олеся Піць. Подала 6 дописів до місцевої газети. Зібрала членські вкладки до Головного Музею у Саскатуні на суму $180.00.

Звіт старших сестриць — начислено 9. Всі вони дбають про чистоту Божого Храму, прикрашують його квітами всередині і надворі, доглядають засвічення свічок під час Богослужень.

В імени контрольної комісії, Розалія Стратійчук, внесла вотум довір'я і щиру подяку зарядові та всім членкам за добрий провід.

Заряд на 1977 рік: уступаюча голова — Павліна Чабан, голова — Анна Кучерява, перше заст. — Левайна Вінтоник, друга — Наталія Гишка, кореспонд. секр. — добр. Галя Зузак, рек. секр. — П. Семенюк, заст. секр. — Леся Джарман, касирка — Орися Василишин, фінансова секр. — Єлисавета Білан, бібліотекарка — Веронія Трофанюк. Контрольна комісія — Розалія Стратійчук, Сузі Вінитова, Славка Скварчук. „Промінь" — Наталія Гишка, культ.-освітня рефер. — Докія Гриньків, Членський комітет — Фіялка Станіцька, Евлин Кобилка, винаймлення Народного Дому — Марія Королюк, відвідування хворих — Анна Денисик. Мистецтво — Веронія Трофанюк, Дорис Корбут, Анастасія Лис. Пресова рефер. — Олеся Піць, соціяльний комітет — очолює Анна Олійник. Кухарки — Єва Білан, Василина Филипчук, Єлисавета Вівчар, Головна господиня — В. Трофанюк, представниці до Державного Музею — Левайна Вінтоник, телефонічний комітет — С. Трофаненко, М. Прокопчук, А. Олійник, А. Головка, Л. Малайна і О. Копельчук.

Сестриці — А. Клевчук, А. Денисик, В. Трофанюк, П. Думка, А. Равлюк, М. Ілащук, М. Бортовей, З. Вакарчук, К. Франко, вибрано до помочі А. Головка, А. Сірий, В. Филипчук.

Параскевія Семенюк

ВИТКІВ, САСК.
ВІДДІЛ ІМ. О. КОБИЛЯНСЬКОЇ

Річні збори відділу відбулися 24 листопада 1976 р. в домі голови Ганни Іванчук у присутности 10 членок. Збори відкрила голова молитвою, хвилиною мовчанки вшановано покійних членок.

Слідували звіти діяльности — секретарки Ольги Волошин, касирки Савелі Бузяк і від сестриць Марія Стокалко і Рут Гриневич. Пані М. Стокалко знов пригадала, що в нас немає з кого вибирати новий заряд і попросила, щоб всі згодились так як є бути надалі. Працю беремо на себе таку, як інші, що мають більше число членок.

Слідував звіт голови Ганни Іванчук, яка подякувала за співпрацю та кооперацію. Впродовж року відбулось 5 місячних зборів і троє засідань. На початку року кілька членок з чоловіками і дітьми їздили колядувати, приготовили 2 великі вечері під час забав, 3 членки їздили на з'їзд до Саскатуну. Посилали на нев'янучі вінки до „Променя" у пам'ять покійних членів, мали продаж печива та інші речі на фармерськім випродажі. Видали перекуски під час забави на з'їзді СУМК округи „Верховина". Купували білети на королеву СУМК і королеву Інституту П. Могили й Інституту Св. Володимира. Членки взяли знимку, яку поміщено у „Промені" разом з дописом. Належимо до Клюбу 500 при Інституті П. Могили і цього року виграли $200.00.

Пригтовили обід на храм і мали Проводи на гробах. Спільно з іншими відділами святкували 25-літній ювілей у Норт Бетлфорді та 50-літній ювілей у Гефорді, в якім взяли участь сім відділів. Наших дві членки співали в хорі з Редфілд відділу. Ми видали кілька похоронних обідів, приготовили Деньь Подяки з Богослуженням і обідом, улаштували пироговий баль з забавою. Ми склали жертву на „каблвизйон" для Норт Бетлфорд.

Наш відділ радо вітав нашу гостю, голову Союзу Українок Канади пані А. Шемелюк. Кожна членка замовила собі шпильку смолоскип. До Народного Дому ми купили новий морозиль. Посилали картки і відвідували хворих у шпиталі.

Заряд на 1977: голова — Ганна Іванчук, секр. — Ольга Волошин, касирка — Савеля Бузяк, сестриця — Марія Стокалко. Контрольорки Савеля Іванчук, Рут Гриневич, Галя Стокалко.

Наш відділ жертвував на церкву $1,445.50, Нар. Дім — $638.25, СУМК — $39.60, „Промінь" — $25.00, Музейна Фундація — $120.00, Інститут Могили — $34.00, Інст. Володимира — $10.00, організаційний фонд — $150.00. В касі осталось з 1975 — $4,304,64, приходи $4,205.15, видатки — $4,305.04, в касі $4,205.15.

Ганна Іванчук, секр.

КАЛЯФІОР

Потрібно:

1 каляфіор
1 ложка цукру
сіль, вода
1 ложка масла
1 чубата ложечка тертої булки

Почищений і помитий каляфіор кинути на кип'ячу воду. Поварити 10 хвилин, зілляти воду, залити знов окропом, посолити і поцукрувати. Варити до м'якости. Коли готове, лишити, щоб добре стекло. Тоді класти на полумисок і полити маслом із булочкою.

ЗАПЕЧЕНІ ЛОКШИНИ НА ВЕЛИКДЕНЬ

1½ горн. локшин (egg noodless)
¼ горн. цукру
½ ложечки соли
¼ ложечки цинамону
½ горн. родзинків
3 яєць
1 горнятко перевареного молока
½ горнятка масла

Локшини зварити у посоленій воді до майже готовости, відцідити, додати розтоплене масло і вимішати, додати родзинки, цукор, цинамон, вбиті яйця і охолоджене молоко. Дати до вимащеної маслом посуди і пекти пів години в температурі 350°.

Печена картопля в сухарях

2 ф. картоплі
3 ложки муки
3 ложки мелених сухарів
олія і сіль.

Обчищену і вимиту дрібну картоплю обкачати в муці з сухарями, дати на змащену олією бляху і пекти у гарячій печі від 20 до 30 хвилин. Посолити і відразу подавати на стіл.

ДУЖЕ ДОБРИЙ ТОРТ

Білки з 10 яєць убити на туго. Вбивати, досипати по трохи 10 ложок цукру, додаючи за кожною ложкою цукру один жовток (10 жовтків). На закінчення дати 10 ложок муки і тісто вибивати ложкою.

Форму для печення торта вимастити маслом і вилити до неї масу. Пекти в 350° на легко бронзовий кольор.

По спечені високий торт перекраяти на 4 частини і перекласти 3 рази. Перед перекладанням кожну половину торта покропити румом. Першу верству перекласти мармелядою, другу кремом, утертим з цитриною, а третю кавовою масою.

Маса: кістку несоленого масла (можна також маргарину) втирати з цукром-пудрою (айсінґ сюґар) скільки забере масло. Щоб маса була смачнішою, додати до неї один сирий жовток.

Масу поділити на дві частини, одну робити з цитриною (соком і тертою шкіркою), а другу з кавою: взяти до горнятка 2 ложечки спорошкованої кави, влити кілька крапель води, а потім додати до втертого з цукром масла. Можна дати ложечку ванілії до смаку.

Тушковані буряки з сметаною

2 фунти буряків
2 ложки маргарини
1 ложка муки
½ склянки сметани
цукор, квасна сіль, сіль.

Буряки помити, залити гарячою водою і варити годину і пів. Коли простигнуть, почистити з шкірки, натерти на грубій тертці. Приготовити запражку з муки і маргарини, дати потерті буряки, заправити до смаку сіллю, цукром та квасною сіллю або оцтом, додати пів склянки води, вимішати і дати на плиту посмажитись. Перед подаванням на стіл додати сметану.

Українська вишивка

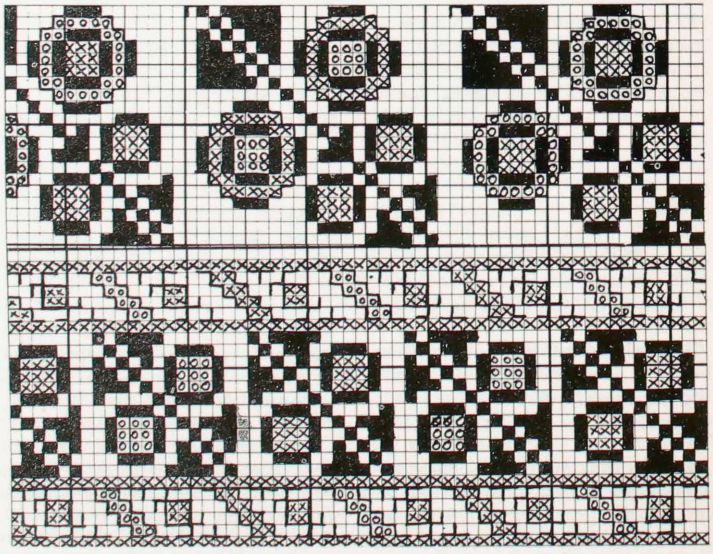

Буковинський взірець з повіту Кімполунґ. Вишивка виконана хрестиковим стібом у трьох кольорах з чорною облямівкою: ■ — чорна, оо — жовта, хх — червона. Надається до прикраси блюзки, суконки, також до декоративної подушки.

Музей Союзу Українок, Східня Філія

ВІДГУКИ НА КАНАДІЯНУ

. . . I was so pleased to receive the book. It is so well written - clear and very interesting, I have already read it from cover to cover . . . will read it many times again. The illustrations compare with the finest photography . . . eye-catching, excellent quality . . .

Victor Romaniuk,
London, England

——o——

. . . I am very pleased with the book and have heard many favourable comments. It is well written, well presented . . . the pictures are excellent.

Congratulations to all those who worked so hard and so diligently, to compile this portrait of Ukrainian Canadiana.

I am looking forward to seeing more books published on Ukrainian Culture, Customs and Art.

Phyllis Pawliuk,
Vegreville, Alberta

——o——

How wonderful to receive this outstanding book on the 6th of January - Ukrainian Christmas Eve. I read it through twice without stopping . . . I hope that someday I, too, may partake of your delectable *kutia*, . . . see the beautiful *ialynka* . . . and at Easter taste the gourmet *porosiatko* . . . !

Mrs. T. H. Hall,
Fredericton, N. B.

ЯК ПРАВИЛЬНО СИДІТИ

Чи знаєте ви, скільки часу в день доводиться сидіти тим, хто за фахом проводить свій робочий день біля письмового стола, чи напр. швейної машини. Спробуйте приблизно підрахувати: робочий час — 8 годин, на споживання поживи — три рази по 20 хвилин — 1 година. Хатня робота, яку ви виконуєте сидячи — 1 година. Відпочинок — (телевізія, кіно, гості, читання) — 2 - 3 години. А тепер складіть це все і будете мати 12 - 13 годин.

Справжній сидячий марафон. До того ж багато з нас і не знає як правильно сидіти. Тобто як сидіти, щоб нерухоме становище не псувало вашої постави і не шкодило здоров'ю.

Проте і вміня сидіти ще не все. Обов'язково щодня робіть виробничу гімнастику. Знайдіть після кожних 2 годин роботи хоч 5 хвилин, щоб зробити невеличку розминку.

Вправа 1. Сильно прогніться в попереку не припиняючи роботи і навіть не знімаючи руки і столу один - два рази.

Вправа 2. Прогинаючи поперек, розітріть його вільними рухами.

Вправа 3. Прогинаючись у попереку, енергійно відводьте руки в сторони і назад. Ноги розігніть в колінах, витягніть вперед.

Вправа 4. Розітріть м'язи шиї і плечей. Зробіть кілька кругових рухів головою, спочатку опустивши її, а потім вирівнявши.

Вправа 5. Розтирання лівою рукою правої кисті, втомленої довгим писанням, з наступним різким помахом нею.

Вправа 6. Зміна робочої пози, що сприяє нормалізації кровообігу та процесів дихання.

Л. Тарасенко, викладач фіз. виховання

Відділ ім. Княгині Ольги при Соборі Св. Покрови у Вінніпеґу

з нагоди

ЗОЛОТОГО ЮВІЛЕЮ 50-ЛІТТЯ СОЮЗУ УКРАЇНОК КАНАДИ

щиро вітає

його Центральний провід в Едмонтоні, Провінціяльні екзекутиви та все членство по відділах Союзу.

Висловлюємо признання за проробленну працю в минулому та бажаємо ще кращих успіхів у майбутньому.

За УПРАВУ ВІДДІЛУ

Віра Ковальчук, голова — **Катерина Шат,** секретарка

З нагоди 50-літнього ювілею Союзу Українок Канади

щиро вітаємо

Центральну управу, Провінційні екзекутиви, Редакцію журналу „Промінь", що стоїть на сторожі жіночого руху в Канаді та всіх членок в Союзі Українок.

Клонимо свої голови перед Основоположницями Союзу Українок Канади, котрі не дочекали цього Ювілею, а відійшли від нас на вічний спочинок, хай їх громадська праця буде фундаментом та заохотою нас до дальшої праці для майбутнього покоління.

ЗА ВІДДІЛ СОЮЗУ ІМ. СОФІЇ РУСОВОЇ У КЕМСАК

Варвара Максимчук, голова — **Марцеля Ковалишин,** секретарка

ISSN 0380-2140

P 31-O OCT 77
HAWRYSH MRS KATE
602-11112-101 ST
EDMONTON ALTA
T5G 2A2

ВЖЕ ВИЙШЛА З ДРУКУ

Книга має 12 статтей про мистецтво, кераміку, Різдвяні та Великодні звичаї, куховарство, ткацтво, ношу, танці, писанки, вишивки, літературу, музику та дереворізьбу.

Книга, розміром 8½ на 8½ цалів, гарно оправлена в тверду полотняну оправу з золотим витиском.

Крім 100 стор. статтей, книга має велику бібліографію, понад 100 гарних кольорових фотографій із українських канадських ручних виробів, гарний папір і чистий друк.

ЦІНА В ПРОДАЖУ $12.00.

ДРУКОВАНА В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ.

Замовлення висилайте на адресу:

UKRAINIAN WOMEN'S ASS'N OF CANADA
A 25, 11024 - 82 Avenue
Edmonton, Alberta, Canada
T6G 0T2